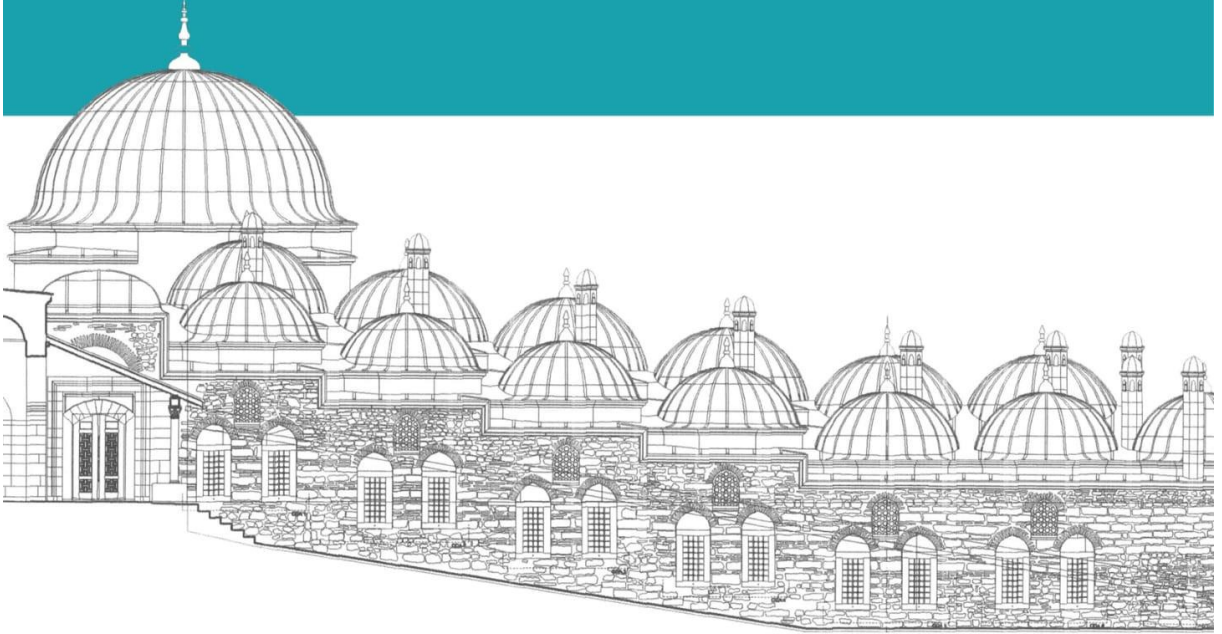

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

2023 YILI PERFORMANS PROGRAMI

ANKARA
www.tuba.gov.tr

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

AKADEMİ BAŞKANI SUNUŞU

1993'te kurulan Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), tüm bilim alanlarını ve insanlarını kapsayan tüzel kişiliğe sahip, bilimsel, idari ve mali bakımdan ülkemizin özerk ve ulusal bilimler akademisidir. 4.No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde TÜBA'nın amaçları;

“Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırıcılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönleltmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırıcıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; Türkiye’nin bilim diplomasisine katkı sunmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek” şeklinde ifade edilmiştir.

Ülkemizin bilimsel gelişimine katkı amacıyla TÜBA, 63 personeli ve 205 akademi üyesinin gönüllü katkılarıyla, çeşitli programlar, projeler, çalışma grupları, konferans ve uluslararası ilişkiler vb. kapsamında bugüne kadar birçok faaliyet gerçekleştirmiştir.

TÜBA Uluslararası Akademi Ödülleri, TÜBA-GEBİP ve TÜBA-TESEP Ödül Programları, TÜBA TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülü, TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programı, TÜBA Bilim ve Eğitim Politikaları alışma Grubu, TÜBA Enerji alışma Grubu, TÜBA Gıda ve Beslenme alışma Grubu, TÜBA Sağlık Bilimleri ve Teknolojileri alışma Grubu, TÜBA Bilişim Teknolojileri ve İletişim alışma Grubu, TÜBA evre, Biyoçeşitlilik ve İklim Değişikliği alışma Grubu, TÜBA Sürdürülebilir Kalkınma ve alışma Grubu, Uluslararası İlişkiler alışma Grubu, Kök Hücre alışma Grubu ve Kanser alışma Grubu gibi tematik çalışma grupları, TÜBA Yükseköğretim Dergisi, TÜBA- KED, TÜBA-AR, TÜBA-HER ve TÜBA-Günce dergilerinin prestijli, köklü ve süreli yayınları, Üniversite ve Akademi Konferansları, Uluslararası ikili ve çoklu ilişkiler ile TÜBA Kurumsal Kapasite Geliştirme, Türk – İşlam Bilim Kültür Mirası, Prof. Dr. Andreas Tietze'nin “Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati” gibi projeler kapsamında çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülleri programı ile TÜBA-GEBİP ve TÜBA-TESEP ödül programları 2015 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı himayelerine alınmiş olup “TÜBA Ödülleri Töreni” Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

TÜBA'nın bilim camiasında takdir ve kabul gören bu önemli ödül programlarının yanında, 2019'un “Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı” ilan edilmesi vesilesiyle Bilim Tarihi, İşlam Bilim Tarihi

ve ilgili alanlarda başarılı bilim insanları ve kurumlar ile nitelikli bilimsel çalışmalarını takdir ve teşvik etmek amacıyla Akademimizce 2018’de vefat eden Şeref Üyemiz merhum Prof. Dr. Fuat Sezgin adına “Fuat Sezgin Ödülleri” de ihdas edilmeye başlanmıştır. COVID-19 küresel salgın süreci ile 2020 yılına mahsus olmak üzere Akademimizce “COVID-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü” ilan edilmiş ve ödüller tevdi edilmiştir. Ülkemizin Millî Teknoloji Hamlesi çerçevesinde başlattığımız TÜBA TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülü ile genç bilim insanlarımızı desteklemekteyiz. Ayrıca 2021-2022 yılına özel olarak Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Velî ve Mehmet Akif Ersoy tematik başlıklarıyla çağrıya çıktığımız TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programına tüm dünyadan başvurular olmuştur. Bu kapsamda protokol imzalanan üniversiteler ile araştırmacılar eşleştirilmiştir.

Bilimsel çalışmalarda, iletişimde, eğitim ve öğretimde Türkçenin kullanılması amacıyla sürdürdüğümüz “Türkçe Bilim Terimleri Projesi” kapsamında yaklaşık 41.000 terimi içeren “Mühendislik Terimleri Sözlüğü”, internet üzerinden kamunun erişimine açılmıştır. Türk-İslam Bilim ve Kültür Mirası Projesi kapsamında ise “Kevâkib-i Seb‘a”, “Nizâ‘-ı İlm ü Dîn: İslâm ve Ulûm”, “Aşçı Mektebi (2 cilt)”, “Müze-i Askerî-i Osmanî Züvvârına Mahsûs Rehber”, “Usûlü’l-Hikem fî Nizâmi’l-Ümem”, “eş-Şukûk alâ Batlamiyûs”, adlı eserler 2022 yılında yayınlanmıştır. “Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati” projesi kapsamında 8 cilt olarak ikinci düzeltilmiş basımı da tamamlanarak 2021 yılında Prof. Dr. Andreas Tietze’nin bu önemli eseri bilim dünyasının faydasına sunulmuştur.

TÜBA, bilim diplomasisi çerçevesinde ülkemizi uluslararası alanda temsil etme sorumluluğuyla, 34 yabancı akademi, 13 uluslararası çatı kuruluş üyeliği ile uluslararası ilişkiler faaliyetlerini aktif olarak sürdürmektedir. Dünyanın en önemli bilim buluşmaları arasında yer alan, her iki yılda bir gerçekleşen ve dünyanın her yerinden bilim insanlarının yer aldığı Dünya Bilim Forumu (WSF) “Bilimin Sosyal ve Ekonomik Önemi, Etkisi ve Sorumlulukları” başlığı altında gerçekleştirilen foruma katılım sağlanmıştır. TÜBA olarak ABD’de düzenlenen Trienal Konferansı ve InterAcademy Partnership (IAP) Genel Kuruluna katılım sağlanmıştır. TÜBA ve Özbekistan Bilimler Akademisi arasında 20 Mayıs 2022 tarihinde İstanbul’da Bilimsel İş birliği Anlaşması ve Uygulama Protokolü imzalanmıştır.

Yine 2021 yılında yapılan AASSA Genel Kurulu’nda TÜBA Asli Üyesi Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev, 2024-2027 dönemi için başkan olarak seçilmiştir. Ayrıca TÜBA Sürdürülebilir Kalkınma ve Finans Çalışma Grubu; TÜBA ve Asya Bilim Akademileri ve Toplulukları Birliği (The Association of Academies and Societies of Sciences in Asia-AASSA) ortaklığında 21-22

Mayıs 2022 tarihinde “Ticari Organizasyonlar ve Hayırsever Kurumlar Bağlamında Sürdürülebilirliği Anlamak” başlıklı bilimsel sempozyumu İstanbul’da gerçekleştirmiştir.

Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev IAP’nin Danışma Kuruluna, TÜBA Akademi Konsey Üyesi ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Pınar Bilgin ise Politika ve Öneri Geliştirme Komitesi üyeliğine seçilmiştir.

TÜBA olarak Jakarta/ENDONEZYA’da düzenlenen G-20 ülkelerinin bilim akademilerinin katıldığı S-20 Summit toplantısına 26 Temmuz 2022 ve 20-21 Eylül 2022 tarihlerinde katılım sağlanmıştır. Yine 2023 yılında TÜBA olarak 30-31 Ocak tarihinde Science20 (S20) kapsamında düzenlenen “Science20 Inception Meeting” toplantısına katılım sağlanmıştır.

TÜBA Enerji Çalışma Grubu tarafından Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi ev sahipliğinde 3-4 Haziran 2022 tarihlerinde, enerji uygulamaları özelinde ülkemizin yapay zekâ politikalarının belirlenmesine yardımcı olacak öneri ve tavsiyelerin tartışılması amacıyla “Enerjide Yapay Zekanın Rolü Çalıştayı ve Paneli”ni düzenlemiştir. Ayrıca bu çalıştayın raporu yayınlanmıştır.

Ayrıca çevrimiçi olarak 4-5 Kasım 2021 tarihlerinde, düzenlenen “TÜBA Biyokütle Enerjisi Çalıştayı ve Paneli”nin sonuçlarını içeren raporu 2022 yılında yayımlanarak kamuoyuyla paylaşılmıştır.

TÜBA Gıda ve Beslenme Çalışma Grubu tarafından 5 Temmuz 2022 tarihinde Ankara Üniversitesi ev sahipliği ile “Sürdürülebilir Gıda Politikaları ve Tedarik Zinciri” konusu ile Gıda ve Sağlıklı Beslenme Sempozyumlarının üçüncüsü düzenlenmiştir. Ayrıca “Endokrin Bozucular ve Sağlığa Etkileri Kitabı” da yayımlanmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Çevre, Biyoçeşitlilik ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu tarafından İstanbul Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde 23-24 Eylül 2022 tarihinde “İklim Değişikliği Çerçevesinde Su Kaynaklarının Mevcut Durumu ve Geleceği Çalıştayı” düzenlenmiştir.

Ayrıca Ege Üniversitesi ev sahipliğinde 01-02 Aralık 2022 tarihlerinde “Biyçeşitlilik ve Ekosistemler Çalıştayı” düzenlenmiştir.

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi ve Türkiye Bilimler Akademisi ortaklığı ile yürütülen proje neticesinde, “Millî Mücadele’nin Yerel Tarihleri” üst başlığı altında ciltler halinde bir dizi yayınlanacaktır. Projenin ilk çalıştayı 7-8 Haziran 2021 tarihinde “Millî Mücadeleye Yerel Bakışlar” başlığıyla başlatılmış ve projenin yol haritası belirlenmiştir. 22 farklı üniversite ve 3

müzeden toplam 34 bilim insanının katıldığı çalıştayın ardından sonuç raporu da yayımlanmıştır.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Gaziantep Üniversitesi ev sahipliğinde “Millî Mücadeleye Yerel Bakışlar Sempozyumu” Panorama 25 Aralık Müzesi’nde 22-24 Ekim 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. 2-26 Haziran 2022 tarihlerinde düzenlenen “Millî Mücadele’de Karadeniz” başlıklı III. Sempozyum ve Çalıştay gerçekleştirilmiştir. 28-30 Ekim 2022 tarihleri arasında “Millî Mücadele’de Batı Anadolu ve İzmir Sempozyumu” başlığıyla Ege Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir.

Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023’te tamamlanacak şekilde takvimlendirilen Millî Mücadele’nin Yerel Tarihleri Projesi ile Millî Mücadele yılları, katılımcı, kapsayıcı, yeni bir bakış getiren çok boyutlu ve disiplinler arası bir yöntemle değerlendirilecek ve seri halinde yayınlanması planlanmaktadır.

Türk Maarif Ansiklopedisi ile Türk eğitim geleneği bilimsel metotlarla ele alınarak kapsamlı bir şekilde ortaya konulurken aynı zamanda dünya eğitim literatürüne medeniyetimizin eğitim perspektifini yansıtan ve güvenilir bilgiler içeren referans bir kaynak eserin basımı gerçekleştirilmesi 2023 yılı içerisinde planlanmaktadır.

TÜBA bünyesinde TİBKM Projesi kapsamında 2023 yılında “Matrâkçı Nasûh’un Süleymân-Nâmesi, Enverî Tarihi, Mecmûa-i Ulûm-i Riyâziyye, Hamse-i Şanizade, Telhîsü Kitâbi Aristûtâlîs fi’ş-Şi’r, Tâcü't-Tevârih, Tarîku'l-Edeb” adlı eserlerin basımı planlanmaktadır.

2023 yılı içerisinde “İslam’da Bilim ve Teknik” başlıklı ölümsüz eserin İngilizce, Fransızca ve Almanca çevirileri tamamlanarak basılacaktır. Bu yayınların yanında bilimsel çalışmalarda, iletişimde, eğitim ve öğretimde Türkçenin kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla başlatılan Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü Projesi devam etmektedir. Program kapsamında Sosyal Bilimler, Doğa Bilimleri, Mühendislik Bilimleri ve Sağlık Bilimleri terimleri sözlüklerinin yeni baskıları için yayına hazırlık çalışmaları yürütülmekte olup proje eserlerinin 2023 Türkiye Cumhuriyeti’nin 100. yıl kutlama etkinlikleri çerçevesinde yayınlanması planlanmaktadır.

Bu bağlamda, Akademinin kurumsallaşması ve daha etkin işlev görmesi bakımından 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde TÜBA bölümlerinde yer alan hükümlerin iyileştirilmesine ve Akademinin ‘uygun bina ve tesislere sahip olmasına yönelik çabalarımızın olumlu şekilde sonuçlanması büyük önem taşımaktadır.

'TÜBA 2023 Yılı Performans Programı'nın kamuoyu için aydınlatıcı ve yararlı olmasını diler; Akademimiz program, proje ve faaliyetlerinde emeği geçen, katkısı olan kamu yöneticilerimize, Akademi üyelerimize, bilim insanlarımıza, çalışanlarımıza ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER

Akademi Başkanı

Ocak 2023

İÇİNDEKİLER

BAŞKAN SUNUŞU	2
I) GENEL BİLGİLER	11
A. Görev, Yetki ve Sorumluluklar	11
B. Akademi Üyeliği	12
C. Akademi Genel Kurulu	14
Ç. Akademi Konseyi	14
D. Akademi Başkanlığı	16
E. Teşkilat Yapısı ve Akademi Bilgileri	17
II) İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	20
A. Fiziksel ve Teknolojik Kaynaklar	20
B. İnsan Kaynakları	22
III) PERFORMANS BİLGİLERİ	23
A. Temel Politika ve Öncelikler	23
A.1. Rekabetçi Üretim ve Yenilik	23
A.2. Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum	23
IV) MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER	24
V) PERFORMANS HEDEF VE GÖSTERGELERİ İLE FAALİYETLER	28
A. Türkiye Bilimler Akademisi Performans Bilgileri	28
A.1. Gerekçe ve Açıklamalar	28
A.2. Performans Göstergeleri	29
A.3. Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri	31
B. Ödül Programları	34
B.1. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülü Programı	34
B.2. TÜBA-GEBİP Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanlarını Ödüllendirme Programı	35
B.3. TÜBA-TESEP (Bilimsel Telif Eserleri Ödüllendirme Programı)	36
B.4. TÜBA TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülleri	36
B.5. TÜBA Covid-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü	37
C. Araştırma Desteği	37
Ç. TÜBA Çalışma Grupları	38
D. Projeler	40
D.1. TÜBA Türk İslam Bilim Kültür Mirası (TİBKM) Projesi	40
D.2. TÜBA Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati (TETTL) Projesi	43
D.3. TÜBA Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü (TBTS) Projesi	44
D.3.1. TÜBA Sosyal Bilimler Terimleri Sözlüğü	44

D.3.2. TÜBA Mühendislik Bilimleri Terimleri Sözlüğü	44
D.3.3. TÜBA Doğa Bilimleri Terimleri Sözlüğü	45
D.3.4. TÜBA Tıp/Sağlık Bilimleri Terimleri Sözlüğü	45
D.4. TÜBA Bilimi Aydınlatanlar Projesi	45
E. Programlar	46
E.1. TÜBA Bilim Eğitimi Programı	46
E.2. TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programı	46
E.3. TÜBA ve Tübitak Özbekistan Aziz Sancar Burs Programı	47
E.4. Akademi ve Üniversite Konferansları Programı	47
E.5. Toplumaya Yönelik Bilimsel Yayın Programı	48
E.6. Üniversite Ders Kitapları Çeviri Programı	48
E.7. Yurtdışından Bilim İnsanı Davet Programı	48
F. Yayın Faaliyeti ve Akademi (Bilim) Dergisi Hazırlama Faaliyeti	49
G. Uluslararası İlişkiler Faaliyeti	50
I. Uluslararası İkili İlişkiler	53
İ. Yönetim Faaliyetleri	54
VI) İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI	55
A. Faaliyet Maaliyetleri	55
B. Diğer Hususlar	58

TABLÖLAR

TABLO 1. Akademi Üyelerinin Üyelik Türüne Göre Dağılımı	19
TABLO 2. Akademi Üyelerinin Çalışma Alanına Göre Dağılımı	20
TABLO 3. Bilgisayar-Bilişim İmkânları	21
TABLO 4. Diğer Teknolojik İmkânlar	22
TABLO 5. Personelin Kadro Statülerine ve Cinsiyete Göre Dağılımı	22
TABLO 6. Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi	27
TABLO 7. Bilimsel Rapor Sayısı	29
TABLO 8. Bilimsel Telif Eser Ödülleri Programı Kapsamında Ödül Alan Eser Sayısı	29
TABLO 9. Uluslararası Akademi Ödülü Alan Kişi Sayısı	30
TABLO 10. Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülleri Programı Kapsamında Ödül Alan Kişi Sayısı	30
TABLO 11. Yayımlanan veya Basılan Bilimsel Dergi Sayısı	30
TABLO 12. Yayımlanan veya Basılan Bilimsel Kitap, Sözlük sayısı	31
TABLO 13. Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu	31
TABLO 14. Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri	33
TABLO 15. 2023 Yılı Araştırma Desteği Kullanım Verileri	38
TABLO 16. Türk-İslam Bilim Kültür Mirası (TİBKM) Projesi Kapsamında Bugüne Kadar Yayımlanan Eserler	41
TABLO 17. TÜBA Faaliyet Maliyetleri Tablosu	55
TABLO 18. Faaliyetler Düzeyinde Türkiye Bilimler Akademisi Performans Programı Maliyeti Tablosu	56
TABLO 19. Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türkiye Bilimler Akademisi Performans Programı Maliyeti Tablosu	57
TABLO 20. Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu	58
TABLO 21. Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu	59

ŞEKİLLER

ŞEKİL 1. Türkiye Bilimler Akademisi Örgüt Şeması	18
ŞEKİL 2. Türkiye Bilimler Akademisi İnsan Kaynakları Öğrenim Durum Bilgileri	23

D) GENEL BİLGİLER

A.Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Türkiye Bilimler Akademisi, 02 Eylül 1993 tarihli ve 21686 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 497 sayılı “Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile kurulmuştur. Kurucu 10 üyenin Bakanlar Kurulu tarafından atanması, bu 10 üyenin diğer 10 üyeyi seçmesiyle ilk Genel Kurul’un oluşturulması, Akademi Başkanı ve Akademi Konseyinin seçilmesi ile Akademi Başkanının atanmasını takiben, 7 Ocak 1994’te çalışmalarına başlamıştır.

Akademi’nin kuruluşundan bugüne kadar olan süreçte, faaliyetlerini etkileyen mevzuat değişikliklerinden ilki 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’nun 24/12/2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmasıyla meydana gelmiştir. Akademinin bütçesi ve mali yönetimi, 5018 sayılı Kanun uyarınca, 2006 yılında TÜBİTAK’tan ayrılmıştır.

Akademi ile ilgili diğer mevzuat değişiklikleri ise 497 sayılı Kuruluş KHK’sında 2009 ve 2011 yıllarında yapılan değişikliklerle meydana gelmiştir. 2011 yılında; Akademinin Türk Kamu Yönetimi Organizasyonu içindeki konumu, üye ve başkan seçimi, Başkanlık ve Konsey üyeliği süreleri gibi hususlarda değişiklikler yapılmıştır. 2011 yılında yapılan değişikliklerden ilki, 03/06/2011 tarihli ve 635 sayılı KHK’nın 33’üncü maddesi, Akademinin Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanına bağlanmasıdır. 15 Temmuz 2018 tarihli 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili” şeklinde değiştirilmiştir.

2011 yılında gerçekleştirilen bir diğer değişiklik ise 27 Ağustos 2011 tarihli ve 28038 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 651 sayılı KHK ile yapılmıştır. Bununla birlikte; 651 KHK’da Akademi ile ilgili değişiklikler uygulanmadan 2 Kasım 2011 tarihli ve 28103 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanan 662 sayılı KHK ile 497 sayılı KHK’da bazı değişiklikler yapılmıştır. Müteakip uygulamalar da 662 sayılı KHK ile getirilen değişikliklere göre yapılmıştır.

15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Akademi’nin teşkilat mevzuatı yeniden düzenlenmiştir. Ancak söz konusu Kararnamede ihtiyaçlar çerçevesinde 19/6/2019 tarihli ve 30806 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 39 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değişiklikler yapılmıştır.

Ayrıca 19.06.2019 ve 13.11.2021 tarihli Resmî Gazete’lerde kurumun ihtiyaçları gözetilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde bazı değişiklik ve eklemeler yapılmıştır. 13.11.2021

tarhinde yapılan değişiklikler raporda belirtilmiştir. Türkiye Bilimler Akademisinin kuruluş amacı, “Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırıcılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönelmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırıcıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; Türkiye’nin bilim diplomasisine katkı sunmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla kurulan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Türkiye Bilimler Akademisinin (kısa adı TÜBA) teşkilat, görev ve yetkilerini düzenlemektir.” şeklinde ifade edilmektedir.

Türkiye Bilimler Akademisi’nin görevleri ise, 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 567’ nci maddesinde belirtildiği gibi

- a) Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemeler ve danışmanlık yapmak,
- b) Toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak, genç bilim insanlarını teşvik etmek,
- c) Cumhurbaşkanına, Türk bilim insanları ve araştırıcılarının toplumsal statüleri, yaşam düzeyleri, gelirleri ve bilimsel faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek,
- ) Bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirmek için ödüller vermek,
- d) Amaçların gerçekleşmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi için ülkenin bilim stratejisine yönelik raporlamalar ve bilimsel yayın faaliyetleri gerçekleştirmek, bunları ilgili kurum ve kişilerle paylaşmak,
- e) Bilim diplomasisi alanında faaliyetler yürütmek ve bu alanın gelişmesine katkı sunmak,
- f) Bilim tarihi mirasımızın günümüze aktarımı için faaliyetlerde bulunmak.

B.Akademi Üyeliği

“Akademi’de; asli üye, asosiye üye ve şeref üyesi olmak üzere üç tür üye bulunur. Asli üye sayısı, Türkiye’de çalışan profesör unvanlı bilim adamlarının yüzde ikisini geçemez. Asosiye üye sayısı ise, asli üye sayısı için belirlenen üst sınırın yarısını geçemez. Şeref üyeliği sayısı herhangi bir sınırlamaya tabi değildir. Asli ve asosiye üyeler her yılsonunda o yıl içinde yaptıkları çalışmalarla gelecek yıl yapmayı planladıkları araştırmaları birer rapor halinde

Akademi Konseyine sunarlar. Her bir üye, Akademi bünyesinde Fen ve Mühendislik Bilimleri, Sosyal ve Beşerî Bilimler ile Sağlık ve Yaşam Bilimleri olarak belirlenmiş üç bilim alanından biriyle Akademi Konseyi tarafından irtibatlandırılır.”

Üyeliğe Seçilme Şartları aşağıdaki gibidir:

“Asli Üye; Aşağıda belirtilen şartları taşıyan T.C. uyruklu seçkin bilim adamları arasından seçilir. Ulusal veya uluslararası saygın kuruluşlardan ödül veya madalya almış olmak; kendi adıyla anılan keşif, icat, teori ve modellere sahip olmak ve / veya adı klasik kitaplara veya derleme makalelerine geçmiş olmak; uluslararası bilim atıfları kataloglarında genel kabul görmüş yüksek sayıda atıf almış olmak. Asosiye üye; Asli üye olmaya aday T.C. uyruklu yetenekli ve başarılı genç bilim adamları arasından seçilir. Şeref üyesi, asli üyelere aranan şartları taşıyan yabancı bilim insanları ile özgün ve çığır açıcı bilimsel çalışmalara sahip T.C. uyruklu bilim insanları arasından seçilir.”

Üye seçimi aşağıdaki gibidir:

“Akademiye asli ve asosiye üye seçimi asli üyeler veya Yükseköğretim Kurulu ya da TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından Akademi Başkanlığına gerekçeli teklif yazısıyla önerilen adayların Akademi Konseyince kabulü ve Genel Kurulun ilgili bilim alanıyla irtibatlı üyelerinin onaylaması suretiyle gerçekleşir.

Şeref üyesi seçimi; en az on asli veya şeref üyesi veya Yükseköğretim Kurulu ya da TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından Akademi Başkanlığına gerekçeli teklif yazısıyla önerilen adaylar arasından Akademi Konseyince gerçekleşir.

TÜBA Uluslararası Akademi Ödülleri sahipleri Akademi Konseyi kararıyla şeref üyesi seçilebilirler. Asli üyeler tarafından önerilecek asli ve asosiye üye adayları için bir asli üye tarafından Akademi Başkanlığına yazılı olarak başvurulması ve aday gösterilen kişinin, aday gösteren üye dışında iki asli ya da şeref üyesi tarafından da yazılı olarak desteklenmesi gerekir. Asosiye üyeler beş yıl için seçilirler. Asosiye üyelik süresi toplam en çok on yıldır.”

Akademi'nin Organları:

- a. Akademi Genel Kurulu,
- b. Akademi Konseyi,
- c. Akademi Başkanlığı

13 Kasım 2021 tarihli ve 31658 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 86 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan değişiklik ve düzeltmeler eklenmiştir.

C.Akademi Genel Kurulu

Akademi Genel Kurulu, aslî ve asosiye üyeler ile şeref üyelerinden oluşur. Genel Kurul yılda en az bir kez toplanır. Toplantıların yeri, yöntemi, zamanı ve gündemi Akademi Konseyi tarafından tespit ve ilan edilir. Yabancı uyruklu şeref üyeleri toplantı ve karar nisabında hesaba katılmazlar ve oy kullanamazlar.

Genel Kurul, oy hakkı olan üye tamsayısının üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde oy hakkı olan üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

Üye seçimlerinde, ilgili bilim alanından oy hakkı olan üye tamsayısının üçte birinin katılımı ile toplanılır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alınır, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde oy hakkı olan üye tamsayısının dörtte birinden az olamaz.

Genel Kurulun görevleri şu şekildedir:

- a) Akademi Konseyince hazırlanacak strateji ve politikalara ilişkin önerileri görüşerek onaylamak.
- b) Akademi faaliyetleri ile Akademi Konseyinin çalışmalarını değerlendirmek ve TÜBA tarafından yürütülmesi istenilen faaliyetleri Akademi Konseyine önermek.
- c) Bilim alanlarından belirlenen kontenjan dâhilinde süresi dolan Akademi Konseyi üyeleri yerine yeni üyeler seçmek.
- ç) Asli ve asosiye üye seçimine ilişkin öneri tekliflerden Akademi Konseyi tarafından kabul edilen adayların üyelik seçimlerini, ilgili bilim alanlarına mensup üyelerin oylarıyla karara bağlamak.

Ç.Akademi Konseyi

Akademi Konseyi, asli üyeler arasından ve her bilim alanından dörder üye olmak üzere Genel Kurul tarafından seçilen on iki üye ile Akademi Başkanından oluşur. Akademi Konseyine seçilen üyelerin görev süresi üç yıldır. Görev süreleri dolan üyeler en fazla bir dönem daha yeniden seçilebilirler. Seçimler, Akademi Konseyi üyeliğinin sona ereceği tarihten önceki otuz gün içerisinde sonuçlandırılır.

31 Aralık 2022 itibariyle Akademi Konseyi Başkan ve üyeleri aşağıda verildiği gibidir:

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER (Başkan)

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR (Üye)

Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN (Üye)

Prof. Dr. Pınar BİLGİN (Üye)

Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (Üye)

Prof. Dr. Muzaffer ELMAS (Üye)

Prof. Dr. Feridun M. EMECEN (Üye)

Prof. Dr. Kadriye Arzum ERDEM GÜRSAN (Üye)

Prof. Dr. Mustafa ERSÖZ (Üye)

Prof. Dr. Fatih GÜLTEKİN (Üye)

Prof. Dr. Ertuğrul KILIÇ (Üye)

Prof. Dr. Bekir SALİH (Üye)

Prof. Dr. Kazım ŞAHİN (Üye)

Akademi Konseyinin görevleri şu şekildedir:

- a) Akademiye ilişkin faaliyetleri düzenlemek ve yürütmek.
- b) Çeşitli danışmanlık veya etüt konuları için Akademi içinden veya dışından komisyonlar kurmak.
- c) Başkan tarafından hazırlanan bütçe teklifini onaylamak.
- ç) Enstitü, araştırma merkezi ve benzeri birimlerin kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin Akademi Başkanlığı önerilerini karar bağlamak.
- d) Kurulmasına karar verilen enstitü, araştırma merkezi ve birimlerin malî yönden desteklenmesine karar vermek.
- e) Akademi Başkanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemleri onaylamak, mevzuatın geliştirilmesiyle ilgili çalışmalar yapmak.

- f) Akademinin görev alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla, üyelik, anlaşma, iş birliği ve ortak faaliyet yapması konularında karar vermek.
- g) Akademi yayın ve hizmetlerinin üniversiteler, okullar, bilim ve araştırma kuruluşları, kütüphaneler ile diğer kuruluş ve kişilere indirimli veya ücretsiz olarak verilmesi ile bunların Akademi imkânlarından indirimli veya ücretsiz olarak yararlanmasına karar vermek.
- ğ) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına, kiralanmasına ve bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- h) Akademinin görevlerini yerine getirmesi için yürüteceği faaliyetler sırasında yapacağı, ücret, telif ve işlenme ücreti ile benzeri ödemelerin tutar veya üst sınırlarını belirlemek.
- ı) Akademi personelinin atama ve görevlendirme esaslarına ilişkin Başkan tarafından hazırlanan önerileri onaylamak.
- i) TÜBA Genç Akademi Topluluğu üyelerini seçmek, üyelerin seçim kriterlerini belirlemek, topluluk yönetimini oluşturmak ve topluluğun faaliyetlerine akademik, idari ve mali destek olmak.
- j) Akademinin görevleri kapsamında ülkenin stratejik ve tematik önceliklerine yönelik Akademi üyelerinden gelen bilimsel proje önerilerine destek verilmesine karar vermek.

Akademi Konseyi, Genel Kurula yeni üye önerisinde bulunurken toplam üye sayısı ile üyelerin farklı bilim alanlarındaki dağılım dengesini göz önünde bulundurur. Akademi Konseyi yetkilerini sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle Başkana devredebilir.

D.Akademi Başkanlığı

Akademi Başkanlığı, Akademi Başkanı ile Akademinin idari ve sekretarya faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Sekreter ve hizmet birimlerinden oluşur. Akademi Başkanı, aslî üyeler arasından atanır. Aynı kişi iki dönemden fazla Başkanlığa atanamaz. Akademi Başkanı, Akademinin amaçları doğrultusunda faaliyet göstermesinden sorumludur.

Akademi Başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Mevzuata ve Konseyin belirlediği usul ve esaslara göre Akademiyi yönetmek ve temsil etmek.
- b) Akademi personelini atamak, görevlendirmek ve Akademi adına geçici görevlendirmeleri yapmak.

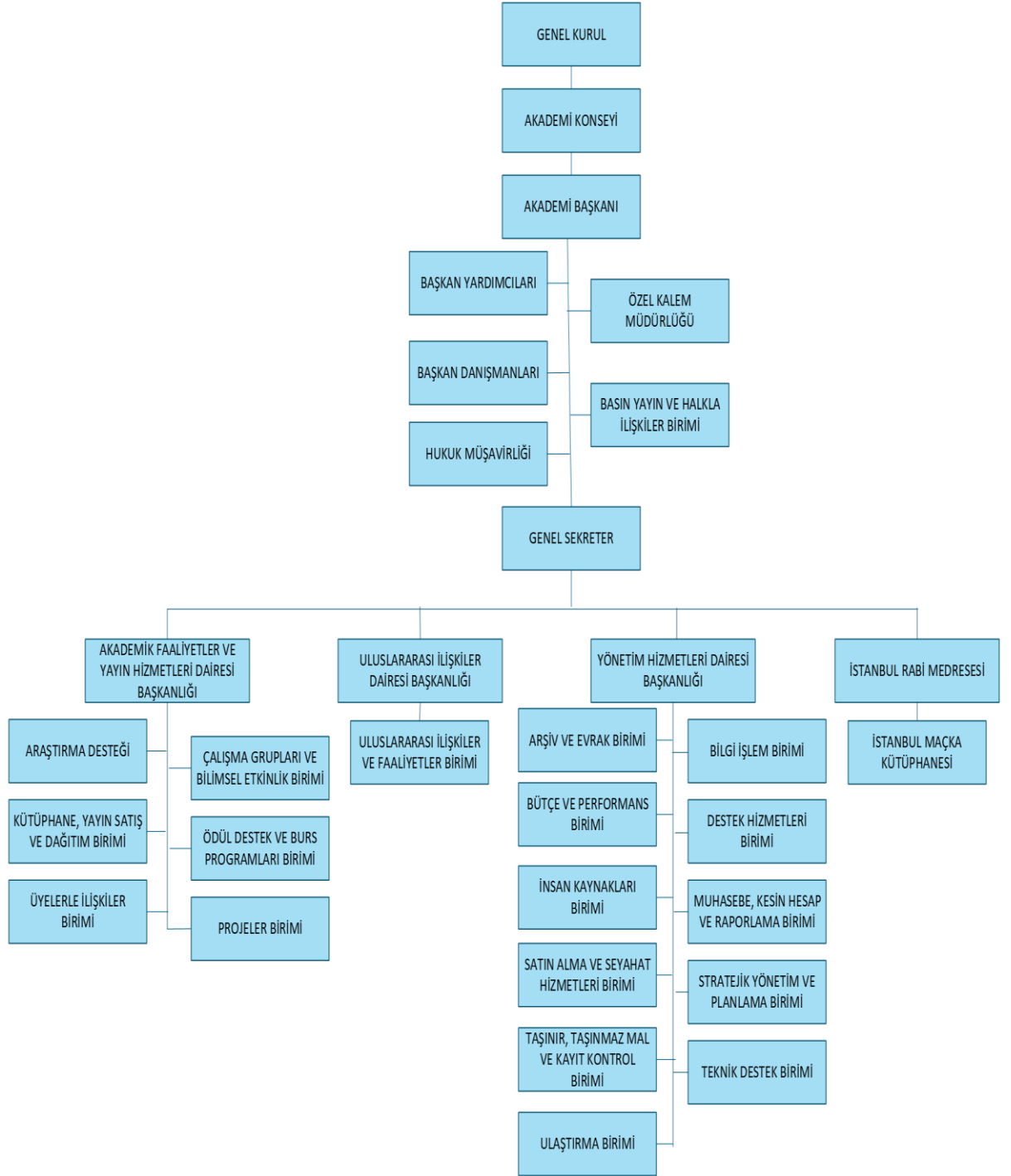
- c) Genel Kurula ve Akademi Konseyine Başkanlık etmek.
- ç) Akademinin stratejik plân, yıllık çalışma raporu, performans programı ve bütçesinin hazırlanmasını sağlamak.
- d) Akademiye yapılan bağış, vasiyet ve yardımları kabul etmek.
- e) Konseyin görevleri arasında sayılmayan görevler ile Akademi Konseyince kendisine yetki verilen görevleri yapmak.
- f) Akademi Konseyi üyeliği ve Akademi üyeliği seçimi süreçlerini yürütmek.
- g) Bu bölüm ve ilgili diğer mevzuat hükümleriyle kendisine verilen görevleri yapmak.

(3) Akademi Başkanı, aslî üyeler arasından en fazla üç başkan yardımcısı görevlendirebilir. Akademi Başkanının belirleyeceği başkan yardımcısı, yokluğunda Akademi Başkanına vekâlet eder. Başkan yardımcıları Akademi Başkanı tarafından verilen görevleri yapmakla yükümlüdür. Başkan yardımcıları Akademi Başkanının daveti ile oy hakkı olmadan Akademi Konseyi toplantılarına katılabilir. Akademi Başkanının görevi sona erdiğinde başkan yardımcılarının da görevi sona erer.

E. Teşkilat Yapısı ve Akademi Bilgileri

Akademi'nin mevzuatla sistemli ve tam olarak tanımlanmış bir teşkilat ve kadro yapısı bulunmamaktadır. 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde, Akademi Genel Kurulu, Akademi Konseyi ve Akademi Başkanlığı organlarının yetki ve görevleri tanımlanmış, ancak Başkanlığa bağlı (diğer) organlar ve görevleri tanımlanmamıştır. "Akademide ilgisine göre 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 28'inci maddelerine göre personel çalıştırılabilir" hükmü ile başlayan 580. maddesinde düzenlemeler yapılmıştır. Akademi, tanımlanan görev ve sorumluluklarını Başkanlık Makamınca oluşturulan ve Şekil 1'de yer alan organizasyon yapısıyla yerine getirmektedir.

Şekil 1. Türkiye Bilimler Akademisi Örgüt Şeması

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle, Akademi'nin toplam 205 üyesi bulunmaktadır.

25 Kasım 2022 tarihli Akademi Konseyi toplantısında aşağıdaki Şeref Üyeleri seçilmiştir.

Şeref Üyeleri:

1. Prof. Dr. Nazmi Volkan Adsay, 2021 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi
2. Prof. Dr. Messoud Ashina, 2021 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi
3. Prof. Dr. Jeffry David Sachs, 2021 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi
4. Prof. Dr. Ali Müfit Bahadır
5. Prof. Dr. Stefan Dimitrov
6. Prof. Dr. Esin Kâhya

Ayrıca, 26 Aralık 2022 tarihli Akademi Konseyi toplantısında aşağıdaki Şeref yeleri seçilmiştir.

Şeref Üyeleri:

1. Prof. Dr. Amnon Cohen, 2022 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi
2. Prof. Dr. Joseph Jao-Yiu Sung, 2022 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi
3. Prof. Dr. Joseph Wang, 2022 Yılı TÜBA Akademi Ödülü Sahibi

Tablo 1'de, Akademi üyelerinin üyelik türüne göre dağılımına; Tablo 2'de ise akademi üyelerinin çalışma alanlarına göre dağılımına özet şekilde yer verilmektedir.

Tablo 1. Akademi Üyelerinin Üyelik Türüne Göre Dağılımı

Üyeler	Üye Sayısı
Şeref Üyesi	74
Asli Üye	109
Asosiye Üye	22
Toplam	205

Tablo 2. Akademi Üyelerinin Çalışma Alanına Göre Dağılımı

Çalışma Alanı	Üye Sayısı
Sağlık ve Yaşam Bilimleri	46
Fen ve Mühendislik Bilimleri	97
Sosyal ve Beşeri Bilimler	62
Toplam	205

II) İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

A.Fiziksel ve Teknolojik Kaynaklar

Türkiye Bilimler Akademisi, Ankara ve İstanbul'daki binalarda faaliyetlerini sürdürmektedir. 4.800 m² kullanım alanlı, Ankara Çankaya Gaziosmanpaşa'da Vedat Dalokay Cad. No: 112 numarada kiraladığı hizmet binası, Akademinin merkezi olarak kullanılmaktadır. Tunalı Hilmi Caddesi Numara: 111/9 Kavaklıdere Ankara adresinde ise 165 m² kullanım alanı olan daire, çekim stüdyosu olarak kullanılmaktadır. Bu daire, mülkiyeti TÜBA'ya ait olan tek taşınmazdır. Ayrıca, Ankara Üniversitesi'nce tahsis edilen ve Gölbaşı yerleşkesinde yer alan bir taşınmaz, "depo" olarak kullanılmaktadır.

İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Kampüsü içindeki Yabancı Diller Yüksek Okulu binasında, üniversite tarafından tahsis edilen 200 m²'lik dört odalı bir bölümde Akademi Kütüphanesi ve toplantı salonu bulunmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait, İstanbul Fatih (Eminönü) İlçesi, Süleymaniye Mahallesi Mimar Sinan Caddesi'nde bulunan ve Türkiye Bilimler Akademisi tarafından restore edilen ve 2013 yılından itibaren 10 yıl süreyle TÜBA'ya tahsis edilen Rabi Medrese, 1940 m² olup, 21 oda ve 1 derslik/toplantı salonundan oluşmaktadır. Medrese'nin tarihî ve mimarî özelliklerine uygun şekilde donatımını içeren proje, sağlanan "bağış"la 2013'te başlatılmış ve 2014 yılı başlarında tamamlanmıştır. Ayrıca, Ankara Elmadağ İlçesi Hasanoglan-Bahçelievler Mahallesi'nde bulunan 968 ada, 1 parsel no.lu 108.517 m² yüzölçümlü arazi, "Özel Ağaçlandırma Maksatlı" olarak Akademiye tahsis edilmiştir.

Akademinin 26 yıllık geçmişine rağmen, dünyadaki emsalleri gibi rol ve konumuna uygun "kendisine ait" bina ve tesis ihtiyacı devam etmekte olup, bu konuda Çevre ve Şehircilik

Bakanlığı tarafından Gölbaşı Kızılcaşar Mah. 121217 Ada 2 no.lu parsel’de bulunan 8.793 metrekarelik taşınmaz kurumumuza ön tahsis ile geçici olarak verilmiştir.

Akademi’nin envanterine kayıtlı üç adet yerli binek aracı bulunmaktadır.

Türkiye Bilimler Akademisi’nin bilgisayar-bilişim ve teknolojik imkânları, 2013 yılında başlatılan ve 2022 yılında da devam eden “Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi” ve “Muhtelif İşler” kapsamında, donanım ve yazılım bakımından, ihtiyaca ve mali olanaklara uygun olarak önemli ölçüde yenilenmiş ve geliştirilmiştir. Ocak 2023 itibarıyla söz konusu araç ve imkânlar izleyen sayfadaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 3. Bilgisayar-Bilişim İmkânları

MALZEME ADI	Ankara Başkanlık	Ankara Tunalı Ofis	İstanbul Rabi Medrese	İstanbul Ofisi	Toplam
Masaüstü Bilgisayar (adet)	51	2	6	6	65
Dizüstü Bilgisayar (adet)	17	-	3	2	22
İnternet Sayfası	7	-	-	1	8
Renkli Yazıcı Desk Jet (adet)	1	-	-	-	1
Lazer Yazıcı – (adet)	7	-	2	3	12
Renkli Lazer Yazıcı (adet)	7	-	1	1	9
Tarayıcı (adet)	-	-	-	1	1
Projeksiyon Cihazı (adet)	9	1	1	1	12
Sunucu (adet)	5	-	-	1	6
Güvenlik Duvarı (adet)	1	-	-	-	1
Video Konferans Cihazı	1	-	-	-	1
Network Tesisatı	1	-	-	1	2
Kesintisiz Güç Kaynağı	3	-	2	2	7
HD Kamera	3	-	1	-	4
DV Kaydedici/Okuyucu	1	-	-	-	1
Işık Sistemi	-	1	-	-	1
E-perde	-	1	-	-	1
Ses Mikseri	1	1	1	-	3
Görüntülü Kontrol Sistemi	2	1	-	-	3
Telsiz Mikrofonu	5	-	8	-	13
İnternet Bağlantısı	100 MBPS		10 MBPS	10 MBPS	

Tablo 4. Diğer Teknolojik İmkânlar

Malzeme Adı	Adet
Fotokopi Makinası	5
Faks Cihazı	3
Telefon	114
Cep telefonu	1
Telesekreter Cihazı	1

B.İnsan Kaynakları

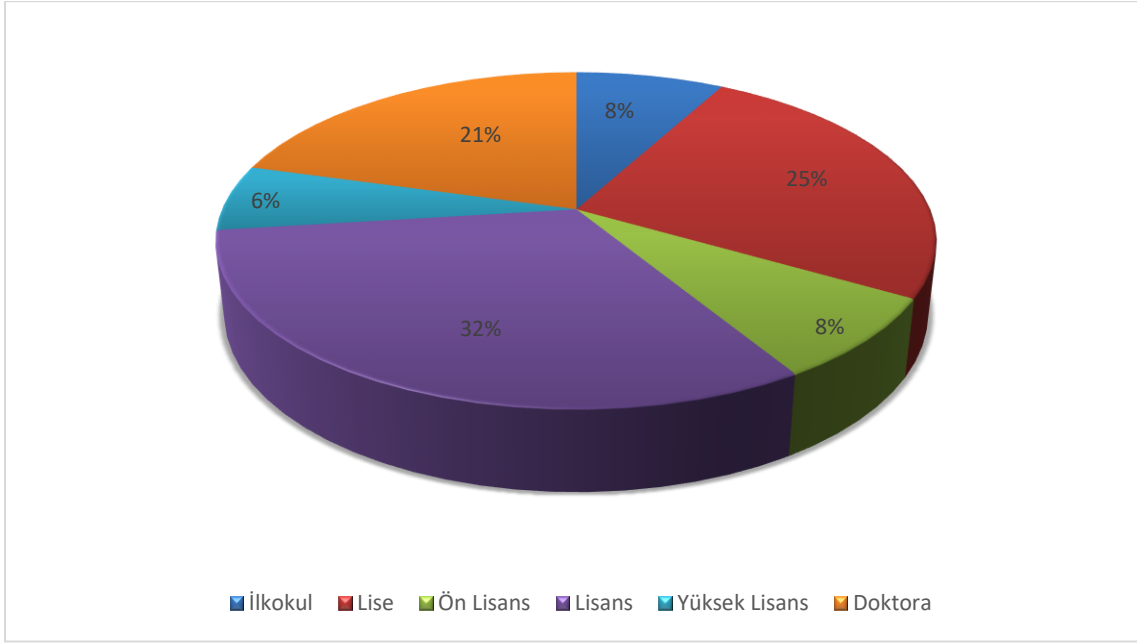
Türkiye Bilimler Akademisi, toplam 63 çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. 15 personelin görev yeri sürekli olarak İstanbul'dur. Akademi Başkanı görevlerini hem Ankara'da hem de İstanbul'da ifa etmektedirler. 31 Ocak 2023 tarihi itibarıyla Akademi çalışanlarının istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 5'te de görüleceği üzere TÜBA'nın iş yükü ve ihtiyaca göre tasarılan örgüt yapısı dikkate alındığında, temel işlev ve görevleri yerine getirecek personel bakımından ciddi bir ihtiyacın olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Personelin Kadro Statülerine ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	STATÜ	KADIN	ERKEK	TOPLAM
TÜBA BAŞKANLIK	Başkan		1	1
	Danışman (38. Madde Görevlendirme)		7	7
	Sekretarya Ofisi	2	1	3
	Sürekli İşçi	17	20	37
BAŞKANLIK TOPLAM		19	29	48
TÜBA MAÇKA KÜTÜPHANESİ	Danışman (38. Madde Görevlendirme)		1	1
	Sürekli İşçi	1	1	2
MAÇKA KÜTÜPHANESİ TOPLAM		1	2	3
TÜBA RABİ MEDRESE	Danışman (38. Madde Görevlendirme)		2	2
	Sürekli İşçi	2	8	10
RABİ MEDRESE TOPLAM		2	10	12
GENEL TOPLAM		22	41	63

Şekil 2: Türkiye Bilimler Akademisi İnsan Kaynakları Öğrenim Durumu Bilgileri

III) PERFORMANS BİLGİLERİ

A. Temel Politika ve Öncelikler

Türkiye Bilimler Akademisi stratejik amaç ve hedeflerini, Onbirinci Kalkınma Planı (2019-2023), Yeni Ekonomi Programı (Orta Vadeli Program) 2023-2025 ve 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı esaslarına göre yönetmektedir. Bu çerçevede; Akademi'nin amaç ve hedeflerinin ilgili politika belgeleri ile ilişkisine aşağıda kısaca değinilmektedir.

On birinci Kalkınma Planı (2019-2023) kapsamında;

A.1. Rekabetçi Üretim ve Verimlilik

Bilim, Teknoloji ve Yenilik

- Başlığı altında yer alan ve planın 443.4'üncü sırasında sayılan politika ve tedbirin sorumluluğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Türkiye Bilimler Akademisine verilmiştir.

A.2. Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum

Kültür ve Sanat

- Başlığı altında yer alan ve planın 635.1'inci ve 635.4'üncü sırasında sayılan politika ve tedbirlerin gerçekleştirilmesinde iş birliği yapılacak kurumlar arasında Türkiye Bilimler Akademisi'ne yer verilmiştir.

IV) MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER

Türkiye Bilimler Akademisi'nin Vizyonu;

“Bilim politikalarında yönlendirici, bilim insanı olmayı, bilimsel çalışma ve başarıları teşvik edici, erişilebilir saygın ve etkin bir ulusal bilimler akademisi olmak” tır.

Türkiye Bilimler Akademisi'nin Misyonu;

“Ülkemizin bilimsel ve topyekûn kalkınması için bilimin önemini takdir ve kabulünü geliştirme amacı doğrultusunda; üstün başarılı bilim insanlarını onurlandırmak ve ödüllendirmek; bilimsel çalışmaları ve bilim insanlığını teşvik etmek, ulusal önceliklerimizi dikkate alarak bilim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olmak, bilim temelli danışmanlık hizmeti vermek, toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılması için çalışmak ve ülkemizin bilim diplomasisi çerçevesinde dünyada temsilini sağlamak”tır.

Temel Değerler;

- Bilimsellik
- Liyakat
- Dürüstlük
- Bilim Ahlakı
- Şeffaflık ve Hesap verebilirlik
- Katılımcılık ve İşbirliğine Açıklık
- Mükemmeliyetçilik
- Yenilikçilik
- Sosyal Sorumluluk
- Üretkenlik

Akademi'nin Stratejik Planda belirtilen amaç ve hedefleri;

A1: Başarılı bilim insanlarını bilimsel liyakate dayalı olarak onurlandırmak, ödüllendirmek, takdir ve teşvik etmek ve gençleri bilim insanı olmaya özendirme

H1.1: Dünya çapında başarılı bilim insanlarını seçmek ve ödüllendirmek

H1.2: Üstün başarılı genç bilim insanları seçmek, ödüllendirmek ve desteklemek

H1.3: Üniversite düzeyinde Türkçe yazılmış bilimsel eserleri ödüllendirmek

H1.4: Bilim ve eğitim hayatında nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine, geliştirilmesine katkı sağlamak

H1.5: Akademi üyelerini bilimsel çalışmalarında desteklemek

A2: Bilim, eğitim ve yenilikçilik politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak, öncelikli ve önemli konularda kamu yönetimi ve kamuoyuna bilim temelli danışmanlık hizmeti sunmaya yönelik çalışmalar yapmak

H2.1: Ulusal bilim ve eğitim politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamak

H2.2: Bilim temelli danışmanlık konularına ilişkin çalışmaları sürdürmek

A3: Toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak ve Türkçenin bilim ve eğitim dili olarak kullanımı ve geliştirilmesi için çalışmak

H3.1: Türk-İslam bilim ve kültür mirasına ait eserleri bilim dünyasına kazandırmak

H3.2: Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati'nin hazırlanmasına ve yayınlanmasına yönelik çalışmalar yapmak

H3.3: Türkçe Bilim Terimleri Sözlüklerini hazırlayarak yayınlamak

H3.4: Bilim ve bilimin önemini anlatan çalışmalar yapmak

H3.5: Arkeoloji ve kültür envanteri ile diğer yayın çalışmaları yapmak

A4: Ülkemizi dünya bilim camiasında temsil etmek ve Türk bilim camiasının dünya ile etkileşimini ve işbirliğini geliştirmek

H4.1: Uluslararası ikili ve çoklu ilişkilerde etkin şekilde yer almak

H4.2: Yerli ve yabancı bilim insanlarının etkileşimi ve işbirliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak

A5: Kurumsallaşma ve kurumsal kapasite gelişimini sürdürmek

H5.1: TÜBA mevzuatı ile ilgili düzenlemelerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak

H5.2: Akademinin konum, önem ve işlevine uygun bir hizmet binası temin etmek

H5.3: Akademi iş görenlerinin niteliklerini artırmak

H5.4: Akademinin sunduğu hizmetleri elektronik ortama aktarmak ve teknolojik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam etmek,

Türkiye Bilimler Akademisi'nin alt program hedefleri ile hedeflerin ilişkili olduğu stratejik amaçlara Tablo 6'da yer alan Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisinde yer verilmektedir.

Tablo 6. Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi

ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ

Kurum: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Yıl: 2023

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU STRATEJİK AMAÇ
ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK	ARAŞTIRMA ALTYAPILARI	Türkiye'nin bilimsel gelişimine katkı sağlayacak bilimsel çalışmaları ve bilim insanlarını desteklemek	
	BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK KÜLTÜRÜ İLE İNSAN KAYNAĞININ GELİŞTİRİLMESİ	Toplumda bilim, teknoloji, yenilik kültürünün yaygınlaştırılması ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi amacıyla faaliyetler yürütülmesi, destek ve burs sağlanması.	

V) PERFORMANS HEDEF VE GÖSTERGELERİ İLE FAALİYETLER

A. Türkiye Bilimler Akademisi Performans Bilgileri

Bütçe Yılı: 2023

Program Adı: ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK

Alt Program Adı: BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK KÜLTÜRÜ İLE İNSAN KAYNAĞININ GELİŞTİRİLMESİ

A.1. Gerekçe ve Açıklamalar

Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırmacılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak, gençleri bilim ve araştırma alanına yönlendirmek, bilim insanları ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak, bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla;

-Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması için incelemeler ve danışmanlık yapmak, ülkenin akademik insan gücü niteliğinin ve niceliğinin artışına katkıda bulunmak,

-Bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirmek için ödüller vermek,

-Bilim alanlarındaki hızlı gelişmeler için bir platform oluşturarak kamuoyunun bilgilendirilmesi, aydınlatılması amacıyla üniversitelerde konferanslar vermek,

-Ulusal ve uluslararası alanda ülkemizin bilim diplomasisi stratejilerine yönelik çalışmalar yapmak,

-Gençleri bilime yönlendirmek, bilimsel eğitimi yaygınlaştırmak ve benimsetmek amacıyla, okul uygulama seminerleri, çalıştaylar, ulusal ve uluslararası konferanslar ve kurslar düzenlenmek,

-Türkiye Bilimler Akademisi üyelerine, ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme faaliyetlerini sürdürebilmeleri için araştırma desteği sağlamak.

Toplumda bilim, teknoloji, yenilik kültürünün yaygınlaştırılması ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi amacıyla faaliyetler yürütülmesi, destek ve burs sağlanması.

A.2. Performans Göstergeleri

Tablo 7. Bilimsel Rapor Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Bilimsel rapor sayısı	Sayı	15	7	15	7	7	7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kök Hücre Çalışma Grubu, Kanser Çalışma Grubu, Gıda ve Beslenme Çalışma Grubu, Bilim ve Eğitim Politikaları Çalışma Grubu, , Bilişim Teknolojileri ve İletişim Çalışma Grubu ve Sürdürülebilir Kalkınma, Finans ve Çevre Çalışma Grupları tarafından yapılan hakemli toplantılar sonrası tematik alalarda bilimsel raporlar yayınlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: İlgili Çalışma Grupları tarafından yapılan hakemli toplantılar sonrasında yayınlanan bilimsel rapor sayısıdır.

Verinin Kaynağı: TÜBA Çalışma Grupları Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Tablo 8. Bilimsel Telif Eser Ödülleri Programı Kapsamında Ödül Alan Eser Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Bilimsel telif eser ödülleri programı kapsamında ödül alan eser sayısı	Sayı	8	7	8	8	8	8

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bilimsel Telif Eser Ödülleri Programı kapsamında hakem değerlendirmeleri sonucunda ödüle layık görülen eser sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yılda bir defa yapılan ödül töreni sonrası verilen ödül sayısıdır.

Verinin Kaynağı: TÜBA Ödüller Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Tablo 9. Uluslararası Akademi Ödülü Alan Kişi Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Uluslararası akademi ödülü alan kişi sayısı	Sayı	4	3	4	3	3	3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Uluslararası Akademi Ödülleri kapsamında hakem değerlendirmeleri sonucunda ödüle layık görülen aday sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası Akademi Ödülleri kapsamında verilen ödül sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Uluslararası Akademi Ödülleri Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Tablo 10. Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülleri Programı Kapsamında Ödül Alan Kişi Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Üstün başarılı genç bilim insanı ödülleri programı kapsamında ödül alan kişi sayısı	Sayı	31	30	31	30	30	30

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanları Ödülleri Programı kapsamında hakem değerlendirmeleri sonucunda ödüle layık görülen aday sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Program kapsamında verilen ödül sayısıdır.

Verinin Kaynağı: TÜBA Ödül ve Destek Programı Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Tablo 11. Yayımlanan veya Basılan Bilimsel Dergi Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Yayımlanan veya basılan bilimsel dergi sayısı	Sayı	7	10	7	7	7	7

Göstergeye İlişkin Açıklama: TÜBA Basın ve Yayın birimi tarafından bilimsel içerikli süreli dergiler yayımlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yayımlanan Dergi Sayısıdır.

Verinin Kaynağı: TÜBA Basın ve Yayın Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

Tablo 12. Yayımlanan veya Basılan Bilimsel Kitap, Sözlük Sayısı

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2022	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Yayımlanan veya basılan bilimsel kitap, sözlük sayısı	Sayı	5	20	6	16	16	16

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yazma ve matbu eserler ile bilimsel terim sözlüklerinin yayına hazırlanması, redaksiyonu, çevirisi, düzeltilmesi ve basımı yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yayımlanan kitap ve sözlük sayısıdır.

Verinin Kaynağı: TÜBA Projeler Birimi

Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

A.3. Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Tablo 13. Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler	26.435.000	6.852.575	54.854.000	65.884.000	74.639.000
Bütçe İçi	26.435.000	6.852.575	54.854.000	65.884.000	74.639.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	26.435.000	6.852.575	54.854.000	65.884.000	74.639.000
Bütçe İçi	26.435.000	6.852.575	54.854.000	65.884.000	74.639.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler

-
- a) Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemelerde bulunmak ve danışmanlık yapmak.
 - b) Toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak, *genç bilim insanlarını teşvik etmek
 - c) Cumhurbaşkanına Türk bilim insanları ve araştırmacılarının toplumsal statüleri, yaşam düzeyleri, gelirleri ve bilimsel faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek.
 - ç) Bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirmek için ödüller vermek.
 - d) Amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi için ülkenin bilim stratejisine yönelik raporlamalar ve bilimsel yayın faaliyetleri gerçekleştirmek, bunları ilgili kurum ve kişilerle paylaşmak.
 - e) Bilim diplomasisi alanında faaliyetler yürütmek ve bu alanın gelişmesine katkı sunmak.
 - f) Bilim tarihi mirasımızın günümüze aktarımı için faaliyetlerde bulunmak.
-

Tablo 14. Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

EKONOMİK KOD	2023				2024				2025			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	17.348.000			17.348.000	20.790.000			20.790.000	23.932.000			23.932.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	3.075.000			3.075.000	3.680.000			3.680.000	4.237.000			4.237.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	2.017.000	7.346.000		9.363.000	2.379.000	8.664.000		11.043.000	2.632.000	9.598.000		12.230.000
<i>Faiz Giderleri</i>				0				0				0
<i>Cari Transferler</i>	25.414.000			25.414.000	30.254.000			30.254.000	33.558.000			33.558.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	7.000.000			7.000.000	8.781.000			8.781.000	10.280.000			10.280.000
<i>Sermaye Transferleri</i>				0				0				0
<i>Borç Verme</i>				0				0				0
<i>Yedek Ödenekler</i>				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000
<i>Döner Sermaye</i>				0				0				0
<i>Özel Hesap</i>				0				0				0
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>				0				0				0
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler

Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırmacılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönlendirmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla yürütülen burs, ödül ve destek amaçlı yürütülen çalışmalar.

B. Ödül Programları

B.1. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülü Programı

TÜBA’nın bilim insanlarını teşvik ve takdir misyonu kapsamında, 2015 yılında uluslararası düzeyde “TÜBA Uluslararası Akademi Ödülleri” ihdas edilmiştir. TÜBA Akademi Ödülleri her yıl;

- 1) Fen ve Mühendislik Bilimleri,
- 2) Sağlık ve Yaşam Bilimleri,
- 3) Sosyal ve Beşerî Bilimler,

olmak üzere üç alandan aday gösterilenler arasından her alanda bir ödül olarak verilir. TÜBA Akademi Ödülleri ilgili alanda özgün, öncü ve çığır açıcı çalışmaları olan bilim insanlarına tevcih edilir. Her yıl ödüllerden biri, önceden ilan edilerek üç bilim alanı arasında dönüşümlü olarak, yalnızca Türkiye’den veya Türkiye bağlantılı bilim insanlarına verilir.

Aday gösterilen bilim insanlarının çalışmaları ve katkıları üç ödül alanında oluşturulan TÜBA Ödül Komitelerince yerli ve yabancı hakem görüşleri alınarak değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda öneriler Akademi Konseyi’ne sunulur ve ödül sahipleri Konsey kararıyla belirlenir. Akademi Madalyası, Ödül Beratı ve takribi 30.000 Amerikan Doları ile ödüllendirilir.

TÜBA Akademi Ödülleri, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından, 28Aralık 2022 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenen törenle sahiplerine tevdi edilmiştir.

2023 yılı aday başvuruları devam etmektedir. TÜBA Akademi ödülleri Aralık 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenecek törenle sahiplerine tevdi edilmesi planlanmaktadır.

B.2. TÜBA-GEBİP (Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanlarını Ödüllendirme Programı)

Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülleri (GEBİP), üstün nitelikli bilimsel çalışmalarıyla öne çıkan genç bilim insanlarını araştırmalarında ve kendi araştırma gruplarını geliştirmede desteklemek ve ülkemizdeki genç bilim insanlarını üstün başarılı araştırmalara özendirme amacı ile oluşturulmuştur.

Akademi, 2001 yılı şubat ayında başlattığı bu program ile Doğa, Mühendislik, Sağlık ve Sosyal Bilimler alanlarında çalışan ve onların çalışma gruplarını kapsayan, ülkemize yetkin bir araştırmacı kuşağı kazandırmak amacındadır. Bu programla, üstün başarılı genç bilim insanlarının desteklenerek bağlılıklarının artırılması ve beyin göçünü tersine çevirmek konusunda ülkemize önemli katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu program, tüm bilim dallarında çalışan, sağlık bilimlerinde uzmanlık derecesine sahip, diğer bilim dallarında doktora derecesi almış ve Türkiye’de çalışan veya Türkiye’de çalışma kararını vermiş 39 yaşını doldurmamış genç bilim insanlarını ödüllendirmektedir. (Kadın adayların 39 yaş sınırına her doğumu için bir yıl ilave edilir.)

TÜBA-GEBİP Ödülleri 2022 yılı kapsamında “eczacılık alanında bilimsel araştırma, proje ve çalışmaları” olan bir üstün başarılı genç bilim insanına “Ahmet ve Nezahat Keleşoğlu Eczacılık GEBİP Özel Ödülü” tevdi edilmiştir.

GEBİP başvurularının değerlendirilmesi ve ödül verileceklerin belirlenmesine ilişkin faaliyetler, GEBİP Ana Komitesi, GEBİP Alan Değerlendirme Komiteleri ve Akademi Konseyi tarafından yürütülmektedir.

GEBİP ödüllülerinin yıllık bilimsel çalışmalarının akademi üyelerine sunulduğu ve değerlendirmeye tabi tutulduğu TÜBA-GEBİP 2023 Yıllık Değerlendirme Toplantısı 2023 yılı içerisinde belirlenecek bir tarihte yapılması planlanmaktadır.

TÜBA-GEBİP kapsamında, tüm bilim dallarından (doğa, mühendislik, sağlık ve yaşam bilimleri) 2001 yılından bugüne kadar 610 üstün başarılı genç bilim insanı ödüllendirilmiştir.

2023 yılında 30-40 arası üstün başarılı genç bilim insanına TÜBA-GEBİP ödülü verilmesi planlanmaktadır. GEBİP 2023 yılı ödüllülerinin, Aralık 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenecek törenle sahiplerine tevdi edilmesi planlanmaktadır.

B.3. TÜBA-TESEP (Bilimsel Telif Eserleri Ödüllendirme Programı)

Bilimsel Telif Eser Ödüllerinin (TESEP) amacı; üniversitelere yönelik nitelikli Türkçe telif eserlerin yayımlanmasını teşvik etmektir. Program, üniversitelerde okutulan veya okutulması/ yararlanılması öngörülebilecek, Türkçe ders kitabı/bilimsel kitap yazarlara verilecek ödülleri kapsamaktadır. 2008 yılından beri Bilimsel Telif ve Çeviri Eserleri Ödüllendirme Programı (TEÇEP) olarak uygulanan program, 2017 yılından itibaren sadece telif eserlerin ödüllendirildiği Bilimsel Telif Eserleri Ödüllendirme Programı (TESEP) olarak sürdürülmektedir.

Ödül Programına, yazar(lar) veya editör(ler), başvurabilmektedir. TÜBA-TESEP Telif Eser Ödülünün yanı sıra Akademi Konseyinin belirleyeceği sayıda TÜBA-TESEP Kayda Değer Eser Ödülü (Mansiyon) de verilebilmektedir.

2023 yılı TESEP kapsamında Telif Eser Ödülleri başvuruların alımı devam etmektedir. Halil İnalıcık Özel Ödülü, Mehmet Genç Özel Ödülü, Kemal Karpat Özel Ödülü ve Kayda Değer Eser Ödülleri (mansiyon) verilmesi planlanmaktadır. TÜBA-TESEP kapsamında, tüm bilim dallarından bugüne kadar ödüllendirilen eser 225'e ulaşmıştır. TESEP 2023 yılı ödüllerin Aralık 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenecek törenle sahiplerine tevdi edilmesi planlanmaktadır.

B.4. TÜBA TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülleri

TÜBA'nın 2019 yılından bu yana paydaşı olduğu, dünyanın en büyük uzay, havacılık ve teknoloji etkinliği olan TEKNOFEST'in öncelikli alanları arasında sayılan;

1-Teknoloji ve Tasarım (Yapay Zeka, Makine Öğrenmesi, Otonom Sistemler, Robotik ve Mekatronik Sistemler, Modelleme ve Simülasyon Teknolojileri, Enerji, Hibrit ve Elektrikli Araç Teknolojileri, Hava, Uzay ve İnsansız Sualtı Sistemlerine Yönelik Teknolojiler),

2-Bilgi ve İletişim Teknolojileri (Siber Güvenlik ve Kriptoloji dahil),

3-Eğitim, Sağlık, Tarım ve Ekoloji Teknolojileri ve Biyo-teknoloji alanlarında, ayrıca;

4- Milli Teknoloji Hamlesi'nin Uluslararası İlişkiler, Kalkınma Politikaları, Eğitim Yaklaşımları, Güvenlik Politikaları konularını içeren Sosyal Bilimler alanında; yazılan ülkemiz kaynaklı üretilmiş doktora tezlerini ödüllendirmek adına "TÜBA-TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülü" ihdas edilmiştir.

Adaylar, başvuru formu, başvuru gerekçesi, Türkçe özgeçmişleri, ulusal ve uluslararası bilimsel faaliyetleri, tezin tam sureti, tezin YÖKSİS kayıt bilgileri ve tezden çıkan yayınların listesi ile tezin amacı, bilimsel etik izni, tezin yöntemi, tezin paydaşları, tezin yürütüldüğü enstitü bilgileri (tezin

Türkiye’deki kurumlarda çalışıldığına ve yürüttüğüne dair belgelendirme) ile başvuru yapabilmektedir.

Ödül kapsamında TEKNOFEST’in öncelikli alanları arasında sayılan konularda yapılan doktora tezleri bilimsel değerlendirme süreçlerinden geçerek, birinci olan tez yazarına 30.000, ikinciyeye 25.000 ve üçüncüye ise 20.000 Türk Lirası ödül verilmektedir.

Ödüller; Fen ve Mühendislik Bilimleri, Sağlık ve Yaşam Bilimleri ile Sosyal ve Beşerî Bilimler olmak üzere üç alan içerisinden; her alanda birinci, ikinci ve üçüncü olmak üzere verilmesi planlanmaktadır. 2021 ve 2022 yıllarında TÜBA-TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülleri sahiplerine Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından takdim edilmiştir.

B.5. Tüba-Covid-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü

TÜBA’nın öncelikli görevleri arasında bilim insanlarını ve bilimsel araştırmaları teşvik ve takdir gelmektedir. Bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak amacı kapsamında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 küresel salgını ile ilgili üstün nitelikli bilimsel çalışmalarıyla öne çıkan bilim insanlarını araştırmalarında teşvik etmek, desteklemek ve onurlandırmak amacıyla ulusal düzeyde 2021 yılında başlatılan çalışmalar sonucunda 2022 yılında “TÜBA-Covid-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü” verilmesine karar verilmiştir. Prof. Dr. Aykut ÖZDARENDELİ, Doç. Dr. Urartu Özgür Şafak ŞEKER, Prof. Dr. Tanıl KOCAGÖZ’e bu ödüller tevdi edilmiştir.

C. Araştırma Desteği

Türkiye Bilimler Akademisi Üyelerine, 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 578’inci Maddesi gereğince, ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme faaliyetlerini sürdürebilmeleri için araştırma desteği sağlanmaktadır. Araştırma desteği ile Akademi üyelerine, bilimsel çalışmalarını geliştirmek, daha rahat araştırma yapmalarına olanak sağlamak konusunda destek olunmaktadır.

Araştırma desteğinden yararlanabilmek için, her yılsonunda ve yıl ortasında Akademi Üyeleri, yıl içinde yaptıkları çalışmaları ve gelecek yıl yapmayı planladıkları araştırmaları yazılı olarak “araştırma raporu” adı altında Akademi Başkanlığı’na sunmaktadırlar. Akademi Başkanı, sunulan araştırma raporlarını Akademi Konseyi’nin toplantı gündemine alır.

Akademi Konseyi, Akademi üyelerinin yaptıkları araştırmaları değerlendirir ve uygun bulduğu takdirde raporları onaylar. Araştırma desteğinin miktarını, 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 578’inci maddesindeki üst sınırı aşmamak üzere yine Konsey belirler. Anılan maddede “yılıda, Devlet Memurları Kanunu’na göre en yüksek Devlet Memuru brüt aylığının yıllık

tutarının üç katına kadar araştırma desteği sağlanabilir” şeklinde ifade edilen araştırma desteği faaliyetinin, uygulama usul ve esasları yönetmelik ve esaslarla düzenlenmektedir.

2022-2023’de Üyelerimize yönelik araştırma desteğinin mevzuata uygun ve hızlı biçimde sağlanması temin edilmiştir. Deneyim ve öneriler ile yargı karar ve görüşleri ışığında uygulamasının geliştirilmesi öngörülen araştırma desteğinin 2023 yılında toplam bütçe içindeki payının %24 olacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 15. 2023 Yılı Araştırma Desteği Kullanım Verileri

Üyelik Türü	Toplam Üye Sayısı	Araştırma Desteğinden Yararlanma Hakkına Sahip Üye Sayısı	Araştırma Desteği Miktarı (TL; Üye/Yıl)
Şeref Üyesi	74	50	148.000 TL
Asli Üye	109	90	148.000 TL
Asosiye Üye	22	25	103.800 TL

Ç. TÜBA Çalışma Grupları

4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde yer alan Akademi’nin görevlerini sıralayan madde 567’de ifade edildiği üzere, “danışmanlık yapmak” Akademi’nin temel görevlerindedir. Akademi bu göreviyle ilgili olarak, bugüne kadar çeşitli projeler yürütmüş ve raporlar yayınlamıştır.

Bu kapsamda şimdiye kadar çıkarılan raporlardan bazıları şu şekildedir:

1. Türkiye İçin Nüfus ve Kalkınma Stratejileri ve Bazı Politika Önerileri
2. İktisat Öngörü Çalışması 2003-2023
3. Sosyal Bilimler Öngörü Çalışması 2003-2023
4. Türkiye Açısından Dünya’da İklim Değişikliği
5. Yüksek Öğretimde Üst Yönetim Sorunları ve Çözüm Önerileri
6. Bilimsel Araştırma ve Politika İlişkisi
7. Genetik Araştırma ve Uygulamada Etik
8. Yurtdışından Gelenlerin Nicelik ve Niteliklerinin Tespitinde Sorunlar
9. TÜBA-Ulusal Kök Hücre Politikaları Raporu
10. TÜBA-Ulusal Kanser Politikaları Raporu

11. TÜBA-Kanser Tedavisinde Paydaşlar Arası Koordinasyonda Yaşanan Problemler Sempozyumu Raporu
12. TÜBA-Kök Hücre Araştırmaları ve Biyoetik Sempozyumu Raporu
13. TÜBA-Gıda, Beslenme ve Kanserin Önlenmesi Sempozyumu Raporu
14. TÜBA-Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Ürünlerinin Ruhsatlandırılması Sempozyumu Raporu
15. TÜBA-İnsan ve Hayvan Sağlığında Akılcı Antibiyotik Kullanımı ve Antibiyotik Dirençlilik Raporu
16. TÜBA-Mikrobiyota ve İnsan Sağlığı Sempozyumu Raporu
17. TÜBA-Klinik Araştırmalarda Faz Çalışmaları ve Etik Kurallar Çalıştay Raporu
18. TÜBA-Gıda Güvenliği Sempozyumu: Organik Ürünler ve Sağlık Raporu
19. Yem ve Kırmızı Et Sempozyumu Raporu
20. TÜBA-Güneş Enerjisi Teknolojileri Çalıştay ve Paneli Raporu
21. TÜBA-Temiz Kömür Teknolojileri Çalıştay ve Paneli Raporu
22. TÜBA Nükleer Enerji Raporu
23. TÜBA Rüzgar Enerjisi Raporu
24. TÜBA Enerji Depolama Teknolojileri Raporu
25. TÜBA Jeotermal Enerji Teknolojileri Raporu
26. I. Gıda ve Sağlıklı beslenme Sempozyumu Raporu (Medyanın Rolü, Beslenme İlkeleri, Kanatlı Eti, Yumurta, Süt ve Süt Ürünleri)
27. II. Gıda ve Sağlıklı Beslenme Sempozyumu Raporu (Su Ürünleri ve Sağlık)
28. Bağışıklık Beslenme ve Yaşam Tarzı Raporu
29. TÜBA Doğal Gaz Raporu şeklindedir.
30. TÜBA Biyokütle Enerjisi Raporu
31. Endokrin Bozucular ve Sağlık
32. Enerji: Kavramlar ve Uygulamalar
33. Döngüsel Ekonomi ve Sürdürülebilir Hayat

Akademi, 2023 yılında da hükümete, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına, diğer kamu kurumlarına, YÖK ve üniversitelere, uluslararası bilimsel kurum ve kuruluşlara, genel kamuoyuna yönelik bilim temelli danışmanlık faaliyetlerini geliştirerek sürdürmeyi planlamaktadır. Danışmanlık hizmeti faaliyetlerine ait çalışmaların, gelecek talepler doğrultusunda şekillendirilerek sunulması, böylelikle hizmetin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

D.Projeler

D.1. TÜBA Türk – İslam Bilim Kültür Mirası (TİBKM) Projesi

Türkiye Bilimler Akademisi'nin (TÜBA), görevleri ile bilim ve kültür mirasımıza verdiği önem doğrultusunda 2014 yılında başlattığı Türk-İslâm Bilim Kültür Mirası Projesi (TİBKM) ile Türk ve İslâm medeniyet havzasında üretilmiş olan Osmanlı Türkçesi, Arapça, Farsça, diğer Türk Lehçelerinde telif, tercüme ve şerh kitapların yayımlanması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede geçmiş ve geleceğimize ışık tutacak eserlerin transliterasyon, tıpkıbasım, çeviri ve tahkiklerinin yapılması suretiyle eserlerin ulusal ve uluslararası kamuoyuna kazandırılması, kütüphanelerdeki atıl durumlarından kurtarılarak bilim ve kültür insanları ile gelecek kuşakların istifadesine sunulması sağlanacaktır. Proje, 2018 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı himayelerinde sürdürülmektedir.

TİBKM Projesi kapsamında yayımlanacak kitaplar, alanlarında uzman akademisyenlerden oluşan yayın yürütme kurulunun projenin çerçevesi ve niteliğine uygun şekilde seçtiği eserlerden oluşmaktadır. Proje, Arapça, Farsça gibi farklı dillerde ve eski/farklı Türk lehçelerinde yazılmış Türk-İslam klasiği sayılabilecek eserlerin transliterasyonu, çevirisi ve yayına hazırlanmasını yapabilecek tüm bilim insanlarının/akademisyenlerin başvurularına açık olup, başvurular Proje Yayın Yürütme Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. Çok sayıda eserin başvurusunun kabul edildiği projede fizik, matematik, kimya, biyoloji, tıp, eczacılık, anatomi, optik vb. fen-matematik bilimleriyle ilgili eserlerin yanı sıra tarih, edebiyat, sosyoloji, hukuk, psikoloji gibi sosyal-beşeri bilim ve disiplinlerle ilgili eserler de yayımlanmaktadır. Proje kapsamında yayınlanan eserlerin izleyen yıllarda diğer yaşayan dillere çevrilmesi ve yayımlanması hedeflenmektedir. Türk-İslam Bilim Kültür Mirası projesi kapsamında bugüne kadar yayımlanan eserlere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 16. Türk-İslam Bilim Kültür Mirası (TİBKM) Projesi kapsamında bugüne kadar yayımlanan eserler

	Yazar	Kitap Adı	Yayına Hazırlayan
1	Bursalı Mehmed Tahir	Osmanlı Müellifleri	Prof. Dr. Yekta SARAÇ
2	Ebherî	Îsâgüci	Prof. Dr. Hüseyin SARIOĞLU
3	Takîyüddîn İbn Marûf	Kitâb-ı Nûr-u Hadaka el-Ebsâr ve Nûr-u Hadîka el-Enzâr	Prof. Dr. Hüseyin Gazi TOPDEMİR
4	-	Şeyhülislam Arzları ve Padişah İradeleri (1845-1878)	Doç. Dr. İlhami YURDAKUL
5	-	Şehzâde Dîvânı Defterleri: Manisa Şehzâde Sarayı Dîvânı	Prof. Dr. Feridun EMECEN, Prof. Dr. Arif BİLGİN, Doç. Dr. Zekai METE
6	Şemseddin Sami	Resimli Kâmûs-ı Fransevî (Cilt I: A-G - Cilt II: H-Z)	Dr. Öğretim Üyesi Şerif ESKİN
7	Kasım B. Seydî El-Hafız Ankaravî	Enîsü'l Celîs	Prof. Dr. Azmi BİLGİN
8	Hoca Dehhânî	Hoca Dehhânî Divanı	Doç. Dr. Ersen ERSOY, Dr. Öğretim Üyesi Ümran AY
9	Kâtip Çelebi	Levâmî'u'n-Nûr Fî Zulmet-i Atlas Minor	Dr. Ahmet ÜSTÜNER, Doç. Dr. H. Ahmet ARSLANTÜRK
10	Tercümân Mahmûd	Târîh-i Ungurus	Prof. Dr. György HAZAI
11	Üsküdarlı Abdullah Efendi	Vâkı'ât-ı Rûz-merre (I-II-III-IV)	Prof. Dr. Muzaffer DOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi Recep AHISHALI, Prof. Dr. Erhan AFYONCU, Prof. Dr. Mahmut AK
12	Fârâbî	Mantiğa Başlangıç Risâleleri	Prof. Dr. Hüseyin SARIOĞLU
13	Sâtî Bey	Fenn-i Terbiye	Abdulhalim KOÇKUZU, İnceleme: Dr. Öğretim Üyesi Cahid ŞENEL, Abdessamed TAİBİ
14	Ferîdüddîn Attâr	Tezkeretü'l Evliyâ	Prof. Dr. György HAZAI
15	-	Ferec Ba'de's-Şidde	Prof. Dr. György HAZAI, Prof. Dr. Andreas TIETZE
16	Âşık Çelebi	Tercüme-i Tibrü'l-Mesbûk Fî Nasâyihi'l-Vüzerâ ve'l-Mülûk	Prof. Dr. Filiz KILIÇ, Doç. Dr. Tuncay BÜLBÜL
17	Filibeli Alâaddîn Ali Çelebi	Hümâyûn-nâme	Doç. Dr. Tuncay BÜLBÜL
18	-	Üsûlûcyâ: Aristoteles'in Teolojisi	Dr. Öğr. Üyesi Cahid ŞENEL
19	-	Tiryâkî Hasan Paşa Gazavâtnâmesi ve Bazı Filolojik Notlar	Doç. Dr. Ahmet Şefik ŞENLİK
20	Şemseddin Semerkandî	es-Sahâifü'l-İlâhiyye	Prof. Dr. Ramazan BİÇER
21	Silâhdâr Fındıklılı Mehmed Ağa	Nusretnâme	Nusretnâme
22	Kâtip Çelebi	Tuhfetü'l-Kibâr fî Esfarî'l-Bihâr	Prof. Dr. İdris BOSTAN
23	-	XVI. Yüzyıl Osmanlı Ulema Defterleri	Dr. Öğr. Üyesi Ercan ALAN, Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman ATÇIL
24	-	İbn Sînâ ve Fârâbî'nin Poetikaları	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞKENT
25	Tarsuslu Dâî	Manzum Fütüvvetnâme	Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL

26	Sakızlı İsa Efendi	Nizâmü'l-Edviye	Prof. Dr. Mükerrerem Bedizel AYDIN, Dr. Öğr. Üyesi Sibel MURAD
27	Sipâhîzâde Mehmed	Evezhü'l-Mesâlik ilâ Ma'rifeti'l-Büldân ve'l-Memâlik	Dr. Öğr. Üyesi İlhami DANIŞ
28	-	Zengi-Eyyubî Döneminden Kalma Bir Münşeât Mecmuası Resâilü Ziyaeddin İbnü'l-Esîr	Prof. Dr. Nadir ÖZKUYUMCU
29	Ahmedî	İskendernâme	Prof. Dr. Robert DANKOFF
30	Âşık Çelebi	Tercüme-i Mî'râcü'l-Eyâle ve Minhâcü'l-Adâle	Prof. Dr. Filiz KILIÇ, Prof. Dr. Tuncay BÜLBÜL
31	Mehmet Nadir	Hesâb-ı Nazarî	Prof. Dr. Melek Dosay GÖKDOĞAN, Dr. Safiye YILMAZ ERTEN
32	Remzî	Medh-i Lâle-zâr-ı Bâğ-ı Kadîm	Doç. Dr. Neslihan KOÇ KESKİN, Dr. Öğretim Üyesi Özlem BATĞI AKMAN
33	-	Gelibolulu Mustafa Âlî'nin Kühnü'l-Ahbâr'ında Medrese ve İlimiye	Prof. Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU
34	İbn Sînâ	Kitabü'ş-Şifa: Nefs	Doç. Dr. Mehmet Zahit Tiryaki
35	-	Molla Lutfi ve Fütûhât'ı	Prof. Dr. Ömer Mahir Alper, Dr. Yasin Apaydın
36	-	Dîvân-ı Hafî	Doç. Dr. Ersen Ersoy
37	-	Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Kataloğu	Prof. Dr. Fehmi Yılmaz, Prof. Dr. Ahmet Cihan, Prof. Dr. Özlem Deniz Yılmaz
38	İlyâs b. Muhammed b. Ali	Aynü'l-Hayât	Dr. Mehmet Akif Alpaydın
39	Ali Çelebi	Şükûfe-Nâme	Doç. Dr. Neslihan Koç Keskin
40	Ahmed Cevad Paşa	Târîh-i Askerî-i Osmânî	Dr. Fatih Akyüz, Dr. Fatih Tetik
41	-	Hamdi Efendi ve Beyân-ı Kâide-i Cedîde	Dr. Öğr. Üyesi Elif Baga, Dr. Öğr. Üyesi Zehra Bilgin
42	Keçecizâde İzzet Molla	İslâh-ı Nizâm-ı Devlete Dâir Lâyiha	Prof. Dr. Ahmet Cihan, Prof. Dr. Mustafa Çiçekler
43	-	Et-Turuku's-Seniyye Fi'l-Âlâtî'r-Ruhâniye	Prof. Dr. Atila Bir, Prof. Dr. Mustafa Kaçar, Dr. Öğr. Üyesi Âdem AKIN
44	-	Kevâkib-i Seb'a	Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu
45	Ahmed Midhat Efendi	Nizâ'-ı İlm ü Dîn: İslâm ve Ulûm	Dr. Mustafa Alper
46	Ahmed Şevket	Aşçı Mektebi (2 cilt)	Dr. Göker İnan
47	Osman Sermed Muhtar Alus	Müze-i Askerî-i Osmanî Züvvârına Mahsûs Rehber	Doç. Dr. Mehmet Mert Sunar, Zeynep Demir Okyay
48	İbrahim Müteferrika	Usûlü'l-Hikem fî Nizâmî'l-Ümem	Arş. Gör. Coşkun Ünsal
49	İbnü'l-Heysen	eş-Şukûk alâ Batlamyûs	Doç. Dr. Fatma Zehra Pattabanoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Ahmed Nureddin Kattan, Zehra Akkuş)
50	-	Gelibolulu Mustafa Âlî ve Kavâ'idü'l-Mecâlis'i	Prof. Dr. Mehmet Şeker
51	Esîrüddin el-Ebherî	Tenzilü'l-Efkâr fî Ta'dîli'l-Esrâr	Prof. Dr. Kâmil Kömürçü, Dr. Ekrem Sefa Gül

TİBKM Projesi kapsamında “Matrâkçı Nasûh’un Süleymân-Nâmesi, Enverî Tarihi, Mecmûa-i Ulûm-i Riyâziyye, Hamse-i Şanizade, Telhîsü Kitâbi Aristûtâlîs fi’ş-şi’r, Tâcü't-Tevârih, Tarîku'l-Edeb” adlı eserlerinin 2023 yılı içerisinde basılması planlanmaktadır.

Projenin bu ilk kitaplarının akabinde, bilim ve kültür mirasımız kapsamında değerli ve temsil özelliği yüksek olan eserlerin bilim dünyasına kazandırılmasına devam edilecek ve proje kapsamında 100 adet eser yayımlanması planlanmaktadır.

D.2. TÜBA Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati (TETTL) Projesi

Avusturyalı ünlü Türkolog TÜBA şeref üyesi Prof. Dr. Andreas Tietze'nin en önemli ve başarılı çalışması “Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati”dir. Bu çalışmanın 1. cildi, Prof. Tietze hayattayken kendi yönetimi altında gerçekleştirilen bir Avusturya Bilimler Akademisi projesinin ürünü olarak Avusturya Bilimler Akademisi ile Simurg Kitabevi'nin (İstanbul) ortak yayını olarak çıkmıştır (A E, Viyana – İstanbul 2002, büyük boy 762 sayfa). Eserin 2. cildi ise, Prof. Tietze'nin 2002 yılında vefatından 7 yıl sonra yine Avusturya Bilimler Akademisi tarafından gerçekleştirilen bir projenin ürünü olarak Avusturya Bilimler Akademisi Yayınevi tarafından (Türkçe olarak) (F-J, Viyana 2009, büyük boy, 440 sayfa) yayınlanmıştır. Esere ait tüm telif ve yayın hakları ile taslak ve malzemeler, 2014 yılında TÜBA tarafından devralınmıştır.

2015 yılında, Kalkınma Bakanlığının mali desteğiyle, merhum Prof. Dr. Semih Tezcan'ın yönetiminde Lugat'in “özgün taslak ve malzemelere sadık kalınarak tamamlanması ve yayınlanması”ni hedefleyen Proje başlatılmıştır.

Bu proje kapsamında eserin toplam 10 cilt ve indeks şeklinde yayınlanması amaçlanmıştır. Prof. Dr. Semih Tezcan ve proje ekibi tarafından daha önce büyük boy olarak yayımlanan iki cilt gözden geçirilerek daha kullanışlı boyutlarda üç cilt (A-B,C-E, F-J) halinde yeniden düzenlenmiştir. TÜBA 2016 yılı aralık ayında A-L harflerini kapsayan dört cildin baskısını gerçekleştirmiştir. Projenin ilk yürütücüsü Prof. Tezcan'ın Eylül 2017'de vefatının ardından; Prof. Dr. Emine Yılmaz ve Prof. Dr. Nurettin Demir editörlüğünde Lûgat'in 5. cildi (M-N) Haziran 2018, 6. cildi (O-R) Eylül 2018'de yayımlanırken, 7. cildi (S-Ş) Mayıs 2019, 8.cildi (T-V) Kasım 2019 ve 9. cildi (Y-Z) Aralık 2019'da, 10. cildi (Dizin) ise Şubat 2020'de tamamlanarak bilim dünyasının istifadesine sunulmuştur. Bu şekilde dizin de dahil eserin tüm ciltleri mevcut özgün taslak ve malzemelere dayalı olarak yayımlanmış ve proje tamamlanmıştır. 2022 yılında eserin yeniden düzenlenmiş hali olarak 8 cildinin baskı işlemleri tamamlanmıştır.

D.3. TÜBA Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü (TBTS) Projesi

TÜBA, bilimsel çalışmalarda, iletişimde, eğitim ve öğretimde Türkçe'nin yaygın kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla, 2002 yılında Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü Projesi'ni başlatmış ve halen kendi olanaklarıyla projeyi geliştirmeye devam etmektedir. 2023 yılında Cumhuriyetin 100. yılı kutlamalarına bu projenin tamamlanması planlanmaktadır.

Türkçe Bilim Terimleri Sözlük çalışmaları, Sosyal Bilimler, Mühendislik Bilimleri, Doğa Bilimleri ve Sağlık Bilimleri olmak üzere 4 ana alanda yürütülmektedir.

D.3.1. TÜBA Sosyal Bilimler Terimleri Sözlüğü

TÜBA Sosyal Bilimler Sözlüğü çalışmalarına 2004 yılında başlanmıştır. Antropoloji, Arkeoloji, Coğrafya, Çocuk Gelişimi, Dilbilim, Dinbilim, Eğitim, Felsefe, Gösterim, Hukuk, İktisat, İstatistik, İşletme, Kamu Yönetimi, Kentbilim, Kitle İletişimi ve Araçları, Kütüphanecilik, Mantık, Mimarlık, Ruhbilim, Sanat Tarihi, Tarih, Toplumbilim, Uluslararası İlişkiler, Yazınbilim, Yöntembilim alt alanlarından oluşan sözlük, 2011 yılı başında ilk olarak internet üzerinden kamuoyunun kullanımına açılmıştır. Alınan geri bildirimlerle güncellenen sözlüğün 2011 yılı sonunda 2000 adet kitap baskısı yapılmış ve günümüzde mevcudu kalmamıştır. Sözlüğün genişletilmiş ve güncellenmiş 2. baskısı için 2020 yılının ikinci yarısında yeni bir Yayın Kurulu oluşturularak Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev yürütücülüğünde yayına hazırlık çalışmalarına başlanmış ve çalışmalar devam etmektedir.

D.3.2. TÜBA Mühendislik Bilimleri Terimleri Sözlüğü

Mühendislik Bilimleri Sözlüğü çalışmalarına 2006 yılında başlanmıştır. Bilişim Mühendisliği, Biyomühendislik, Çevre Mühendisliği, Denizcilik Mühendisliği, Deri Mühendisliği, Elektrik – Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Enerji Mühendisliği, Geomatik Mühendisliği, Gıda Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, İstatistik, Kimya Mühendisliği, Maden Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Malzeme Mühendisliği, Meteoroloji Mühendisliği, Mühendislik, Orman Mühendisliği, Tarım Mühendisliği, Tekstil Mühendisliği, Uçak – Uzay Mühendisliği, Yerbilim Mühendisliği alt alanlarından oluşmaktadır. 2015 yılında internet üzerinden kamunun kullanımına açılan, alınan geri bildirimlerle güncellenen ve dil uzmanlarınca incelenen sözlüğün redaksiyon çalışmaları tamamlanmış olup bilimsel incelemeleri takiben 2019 Aralık ayında baskısı gerçekleştirilmiş ve Şubat 2020'de Boğaziçi Üniversitesinde tanıtım toplantısı düzenlenmiştir. Sözlüğün genişletilmiş ve güncellenmiş 2. baskısı için 2020 yılının ikinci yarısında Prof. Dr. İzzet Öztürk yürütücülüğünde oluşturulan yayın kurulu ile hazırlık çalışmalarına başlanmış ve bu çalışmalara devam edilmektedir.

D.3.3. TÜBA Doğa Bilimleri Terimleri Sözlüğü

Doğa Bilimleri Terimleri Sözlüğü çalışmalarına 2002 yılında başlanmıştır. Öncelikle ilgili alan uzmanları 6 alt alan sözlüğünü oluşturmuş ve sonrasında da bu alt alanlar birleştirilerek ana sözlük oluşturulmuştur. 2009–2010 yılları boyunca aylık toplantılar düzenlenerek sözlük veri tabanı yazılımı üzerinden yayına hazırlık çalışmaları yapılmıştır. 2011 yılından itibaren ağırlıklı olarak uzmanlar çalışmalarına internet üzerinden devam etmiş ve gerek duyulduğunda toplantı yapılarak terimler üzerinde çalışılmıştır. 2015 yılının ikinci yarısında Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Adil Denizli sözlüğün yürütücülüğünü üstlenmiş ve sözlüğün yayına hazırlanması için yeni bir çalışma grubu oluşturmaya başlamıştır. 2019 yılında sözlüğün Astronomi, Fizik ve Matematik olmak üzere 3 alanı internet üzerinden kullanıma sunulmuştur. 2020 yılının ikinci yarısında yeni bir Yayın Kurulu oluşturulmuş ve Prof. Dr. Bekir Salih yürütücülüğünde yayına hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

D.3.4. TÜBA Tıp/Sağlık Bilimleri Terimleri Sözlüğü

Sağlık Bilimleri Sözlüğü çalışmalarına 2003 yılında başlanmıştır. Anatomi, Anestezi, Biyofizik, Biyokimya, Çocuk Cerrahisi, Çocuk Sağlığı Hastalıkları, Çocuk Nörolojisi, Deontoloji, Dermatoloji, Diş Hekimliği, Eczacılık, Farmakoloji, Fizyoloji, Genel Tıp, Göğüs Cerrahisi, Göğüs Hastalıkları, Histoloji ve Embriyoloji, İmmunoloji, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Kardiyoloji, Meme Cerrahisi, Mikrobiyoloji, Nefroloji, Nöroloji, Nöroşirurji, Ortopedi, Patoloji, Radyoloji, Ruh Hekimliği, Sağlık Eğitimi, Sağlık Yönetimi, Tıbbi Genetik, Üroloji, Veteriner Hekimliği alt alanlarından oluşmaktadır. 2011 yılında internet erişimli sözlük veri tabanı yazılımı üzerinden yayına hazırlama çalışmalarına başlanmış ancak devam edilememiştir. 2020 yılının ikinci yarısında yeni bir Yayın Kurulu oluşturularak Prof. Dr. Fahrettin KELEŞTEMUR yürütücülüğünde yayına hazırlık çalışmalarına başlanmış ve çalışmalar devam etmektedir.

D.4. TÜBA Bilimi Aydınlatanlar Projesi

Bilimi Aydınlatanlar Projesi ile bilim insanlığına özendirmek amaçlanmaktadır. Önceki dönemlerde proje kapsamında “Bilimi Aydınlatanlar 1-DVD” yayını çıkarılmıştır. 2015 yılında projenin yeniden ele alınarak sürdürülmesi planlanmış, bu doğrultuda yeni yayınlar için bilim insanları ile röportajlar gerçekleştirilmeye başlanmış, bu çerçevede çekimler tamamlanarak yayınlanmıştır. Şeref üyelerimize yönelik olarak belgesel çalışmaları devam etmektedir. Tamamlanmış belgeseller (Prof. Dr. Namık Kemal Aras, Prof. Dr. İsenbike Togan, Prof. Dr. Sadık Kakaç, Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak, Prof. Dr. Ayşe Selçuk Esenbel, Prof. Dr. Fuat Sezgin, Prof. Dr. Emin Kansu) TÜBA Bilimi

Aydınlatanlar internet sitesi ve TÜBA YouTube Kanalı üzerinden erişime açılmıştır. Prof. Dr. Gazi Yaşargil Belgeseli montaj aşamasında ve Prof. Dr. Aziz Sancar Belgeseli ise hazırlık aşamasındadır.

E.Programlar

E.1. TÜBA Bilim Eğitimi Programı

TÜBA, bilimsel bakış açısına sahip ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacak gelecek neslin yetiştirilmesine yardımcı olmak amacıyla 2002 yılında Bilim Eğitimi Projesine başlamıştır. Proje olarak başlayıp daha sonra içerik olarak 2014 yılında bir program halini alan Bilim Eğitimi Programı kapsamında, öncelikle öğretmenleri daha sonra da okul yöneticileri ve velileri hedef alan etkinlikler düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu organizasyonlarda, öğretmenler, eğitim ve bilim alanında uzman akademisyenler bir araya getirilerek bir etkileşim ortamı yaratılmaktadır.

2015 yılı içerisinde Millî Eğitim Bakanlığı ile bir iş birliği protokolü imzalanmış ve öğretmenlere yönelik etkinliklere başlanmıştır. Bu kurs ile Millî Eğitim Bakanlığı tarafından seçilecek Fizik, Matematik, Kimya, Biyoloji, Fen Bilgisi, Sosyal Bilimler, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya gibi farklı alanlarda görev yapan öğretmenlere, Akademi üyelerimiz ve alanında uzman öğretim üyeleri tarafından “uygulamalı bilim eğitimi” verilmektedir. 2023 yılında etkinliklerin gelen talep ve ihtiyaçlar doğrultusunda planlanarak devam ettirilmesi öngörülmektedir.

E.2. TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programı

Cumhurbaşkanlığı makamının Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli ve Mehmet Akif Ersoy (2021-2022) özel kutlama yılı genelgesi dolayısıyla, TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programı'nı başlatmıştır. Program kapsamında ilan edilen konu başlıkları kapsamında yurtdışında çalışan, T.C. vatandaşı olmayan Türkologlara Türkiye’de yapacakları araştırmalar için seyahat, konaklama ve maddi destek sağlanmıştır. Bu çağrı dönemi için araştırma başlıkları Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mehmet Akif Ersoy’un hayatı, eserleri ve etkileri olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda kabul alan bursiyerler TÜBA ile protokol imzalayan devlet ve vakıf üniversitelerinde ilgili araştırma başlıkları üzerine çalışan başta Türk Dili Edebiyatı ve Türkçe olmak üzere Sosyal Bilimler alanındaki öğretim üyeleri ile ülkemizde birlikte ortak çalışma yapma imkânı bulmuştur.

Burs almaya hak kazanan kişilere TÜBA tarafından üç ay boyunca aylık 750 ABD Doları burs verilmiş ve gidiş-dönüş uçak bileti temin edilmiştir. Burs süresi 3 ay olarak belirlenmiş olup bursiyerin/araştırmacının çalışmasının belirlenen süre içerisinde tamamlanmaması halinde bursiyerin talebi, danışman ve ev sahibi üniversitenin oluru ve Akademi Konsey kararı ile 3 ay daha uzatılabilmiştir. Paydaş üniversiteler, seçilen bursiyerlere Türkiye’de araştırmalarını sürdürdükleri

3 ay boyunca konaklama imkânı sağlamış ve gönüllülük esasını temelinde danışmanlık/ortak çalışma yapacak öğretim üyesi görevlendirmiştir.

2021 yılı içerisinde programa paydaş olmayı kabul eden üniversiteler ile protokol imzalanmıştır. 2021 Kasım ayında burs duyurusu yapılarak başvurular alınmış ve 2021 yılı sonunda burs almaya hak kazanan kişilerin açıklanmıştır. 2022 yılı içerisinde 9 adet bursiyer belirlenmiş olup Ülkemizdeki üniversitelerde ilgili bursiyerlerin çalışmaları ve raporlamaları tamamlanmıştır.

E.3. TÜBA ve TÜBİTAK Özbekistan Aziz Sancar Burs Programı

TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker ve TÜBA Asli Üyesi, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, Özbekistan Aziz Sancar Burs Programı Protokolünü TÜBA'nın 27 Aralık 2022 tarihinde düzenlenen 59. Genel Kurulunda imzalanmıştır.

Protokole göre; yılda en fazla 8 Özbekistanlı araştırmacının Türkiye'de doktora sırasında ve doktora sonrasında yapacakları araştırma çalışmaları TÜBA-TÜBİTAK Özbekistan Aziz Sancar Burs Programı yoluyla desteklenecektir.

Türkiye ve Özbekistan özelinde doktora ve üstü bilimsel ve teknolojik iş birliğinin teşvik edilmesi için hazırlanan program, TÜBA Üyesi, Nobel Ödüllü bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar'ın adını taşıyor. Program; doktora sırasında ve sonrasında temel bilimler; biyoloji, fizik, kimya, matematik, moleküler biyoloji ve genetik, mühendislik bilimleri, astronomi, yer ve uzay bilimleri, bilgi teknolojileri, tarımsal bilimler; tarım, gıda, hayvancılık, veterinerlik, sosyal bilimler alanında ise uluslararası ilişkiler, siyasi tarih ve eğitim bilimleri alanında yapılacak araştırmaları desteklemektedir.

E.4. Akademi ve Üniversite Konferansları Programı

Türkiye Bilimler Akademisi, Akademi üyelerinin tüm üniversitelerde, bilimsel konuların ve sorunların tartışılması, bilimsel alandaki ve araştırmalardaki gelişmelerin paylaşılması, akademi üyeleri ile üniversitemizdeki öğretim üyeleri ve öğrenciler arasındaki yakınlaşma ve iletişim-etkileşim ortamının oluşması amacıyla Üniversite Konferansları Programını uygulamaya koymuştur. Programın uygulanmasında gönüllülük esas alınmaktadır.

Her akademik yılbaşında TÜBA Üniversite Konferans Programı TÜBA üyelerine duyurulur ve konferans verebilecekleri konuları, zamanları ve gidebilecekleri üniversiteleri belirlenen sürede Akademi Başkanlığına bildirmeleri istenilir. Akademi üyelerinin kendi bilimsel çalışmaları yanında ilgi duydukları eğitim, yükseköğretim, bilimsel araştırma, bilimsel etik vb. konularda verebileceklerini belirttikleri bireysel veya ekip konferansları ile zamanları ilgili Üniversite

Rektörlüklerine bildirilir. Ayrıca tüm Üniversite Rektörlüklerine Akademi üyelerimizden istenilen konferans konularına ilişkin önerilerini bildirmeleri için de duyuru yapılır. 2023 yılında da konferanslara devam edilmesi planlanmaktadır.

E.5. Toplumaya Yönelik Bilimsel Yayın Programı

Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, toplumdaki tüm bireylerin bilginin önemini kavrayarak, bilimsel düşünce biçimini içselleştirmesi ve davranışlarına yansıtması önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Akademi, yayınladığı kitap, dergi, rapor, aydınlatıcı bilgi notları, kitapçıklar, diğer yayın çeşitleri vb. yoluyla toplumda bilimsel düşüncenin yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır.

E.6. Üniversite Ders Kitapları Çeviri Programı

Türkiye Bilimler Akademisi tarafından “Yabancı Ders Kitaplarının Türkçeye Çevirisi Projesi” adıyla, 2002 yılında başlatılan program ile ülkemizde, özellikle eğitimin Türkçe olduğu üniversitelerdeki nitelikli ders kitabı açığının giderilmesi ve yabancı ülkelerdeki saygın üniversitelerde kullanılan ders kitaplarının, yetkin uzmanlar tarafından Türkçeye çevrilmesi yoluyla katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

İlk adım olarak Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere gibi ülkelerdeki saygın üniversitelerde kullanılan ders kitaplarının ticari kaygılar olmaksızın, konunun uzmanlarının görüşleri doğrultusunda Türkçeye çevrilmesinin faydalı olacağı düşünülmüştür. Ayrıca ülkemizdeki Türkçe ders kitabı yazarlarının teşvik edilmesi de programın temel amaçlarından biridir. Matematik alanında bir kitabın Türkçeye çevrilmesi ile projeye başlanmış ve çeşitli alanlarda başka kitaplarda dâhil edilerek devam edilmiştir.

TÜBA'nın yayınladığı ders kitaplarına ve bu programa gösterilen ilginin artması, üniversitelerimizde ders kitabı yazma ve çevirme konusunda çabaların yoğunlaşması üzerine, Aralık 2008'de programın kapsamının genişletilmesine karar verilerek, program “Üniversite Ders Kitapları Programı”na dönüştürülmüştür. Böylece program, tüm alanlardaki ders kitaplarını kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

E.7. Yurtdışından Bilim İnsanı Davet Programı

Akademi'nin hâlihazırda yürütmekte olduğu Yurtdışından Bilim İnsanı Davet Programı, Akademi Üyelerinin bilimsel çalışma yapmak ve/veya görev yaptıkları üniversitelerinde bilimsel toplantıya katılmak üzere Ülkemize davet ettikleri bilim insanlarına ilişkindir. Bu çerçevesiyle Üyelerle

İlişkiler Faaliyeti gibi kabul edilen ve bugüne kadar çok fazla bilimsel gündem oluşturmamayan bu davet programının, 2023 yılında devam ettirilmesi hedeflenmektedir.

F. Yayın Faaliyeti ve Akademi (Bilim) Dergisi Hazırlama Faaliyeti

Ülkemizde bilimi, bilimsel düşüncüyü yaygınlaştırma hedefi doğrultusunda Türkiye Bilimler Akademisi, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da yayın faaliyetlerini artan şekilde sürdürmeyi planlamaktadır. Akademi'nin yayınları;

TÜBA Raporları: TÜBA Raporlarında son olarak;

- TÜBA Biyokütle Enerjisi Raporu
- Rusya'nın Ukrayna'yı İşgali ve Uluslararası İlişkiler Çalıştayı Sonuç Raporu
- II. Gıda ve Sağlıklı Beslenme Sempozyumu (Sürdürülebilir Gıda Politikaları ve Tedarik Zincirleri)
- TÜBA Enerjide Yapay Zekanın Rolü Raporu
olmak üzere toplam 4 adet raporlama 2022'de basımı gerçekleştirildi ve ayrıca dijital ortamda da TÜBA internet sitesi üzerinden açık erişime sunuldu.

2023 yılı içerisinde;

- Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler Çalıştayı Raporu
- İklim Değişikliği Çerçevesinde Su Kaynaklarının Mevcut Durumu ve Geleceği Çalıştayı Raporu
- Temiz Üretim, Yeşil Mutabakat ve Sürdürülebilir Atık Yönetimi Çalıştayı Raporu
- Doğal Kaynaklarda Verimlilik ve Alternatif Enerji Çözümleri Çalıştayı Raporu
- Doğu Anadolu Fay Hattı Deprem Değerlendirme Raporu
yukarıda isimleri verilen raporların yayınlanması planlanmaktadır.

TÜBA Dergileri: TÜBA-AR (31. sayı), TÜBA-KED (26. sayı), Günce (68., 69. ve 70.sayıları), TÜBA-Newsletter (11. ve 12. sayıları), Yükseköğretim Dergisi TÜBA-HER (Cilt 12 - Sayı 1)

Bilim Düşün Dizisi:

- Endokrin Bozucular ve Sağlık
- Islamic Astronomy and Copernicus
- Enerji: Kavramlar ve Uygulamalar
- Clothing Norm and Attires of the Ottoman İlmiye Class
- Döngüsel Ekonomi ve Sürdürülebilir Hayat
- Milli Teknoloji Hamlesi

- National Technology Initiative: Social Reflections and Türkiye's Future
- G8-G20 Joint Statements from Science Academies to World Leaders
- İslam'da Bilim ve Teknik (Rusça)
- İslam'da Bilim ve Teknik(Kırgızca)
- Islamic Astronomy and Copernicus

kitapları 2022 yılı içerisinde yayınlanmıştır.

Moleküler Biyoloji ve Genetik kitabının 2023 yılında yayınlanması planlanmaktadır.

TÜBA Ders Kitapları:

- İleri Enerji Sistemleri ve Çevre

Yaşam Öyküleri Dizisi:

Prof. Dr. Özer Bekaroğlu'nun "Yurtiçi ve Yurtdışında Yaşanan 70 Yıl" biyografik eseriyle ilgili çalışmalar devam ediyor.

G. Uluslararası İlişkiler Faaliyeti

Uluslararası İlişkiler, Türkiye'nin Ulusal akademisi olan TÜBA'nın dünyaya açılan penceresi olup Akademi'nin dünya bilim camiasında varlık göstermesi, tanınması, ülkemizi temsil etmesi, başka akademilerle iletişim kurabilmesi ve iş birliğinde bulunabilmesi için çok gerekli olup, büyük önem taşımaktadır.

Türkiye Bilimler Akademisi'nin uluslararası ilişkileri, yabancı akademilerle karşılıklı olarak yürütülen ikili düzeyde ilişkiler ile uluslararası çok taraflı kuruluşlarla ilişkiler ve bu kuruluşlarla birlikte düzenlenen faaliyetleri içermektedir. Bu yüzden, Uluslararası İlişkiler Faaliyetinin kapsamı İkili İlişkiler ve Çok Taraflı İlişkiler olmak üzere iki ayrı alt başlıkta aktarılmaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (15 Temmuz 2018 ve 19 Haziran 2019 -ek) kapsamında tanımlanmış olan görev alanları ile ilişkili uluslararası bilim akademileri ve çatı kuruluşlarla ilişki ve faaliyetlerini yürütmektedir.

2022 yılında ikili ve çoklu ilişkilerin geliştirilerek sürdürülmesi hedeflenmektedir.

AASSA- Asya Bilim Akademileri ve Toplulukları Birliği (*Association of Academies and Societies of Sciences in Asia – AASSA*)

TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker ve TÜBA Asli Üyesi ve Asya Bilim Akademileri ve Toplulukları Birliği (The Association of Academies and Societies of Sciences in AsiaAASSA)

Başkanı Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev Avusturya Bilimler Akademisi'nin (Austrian Academy of Sciences-ÖAW) 175. yıl dönümü etkinliklerine katıldı.

TÜBA Sürdürülebilir Kalkınma ve Finans Çalışma Grubu; TÜBA ve Asya Bilim Akademileri ve Toplulukları Birliği (The Association of Academies and Societies of Sciences in Asia-AASSA) ortaklığında tarihinde "Ticari Organizasyonlar ve Hayırsever Kurumlar Bağlamında Sürdürülebilirliği Anlamak" başlıklı bilimsel sempozyumu 21-22 Mayıs 2022 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdi. Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev AASSA Başkanı oldu.

"The Role of Science Academies towards the Future of Basic Sciences " başlıklı Uluslararası TÜBA, IAP ve AASSA ortak sempozyumununun 28-29 Nisan 2023 tarihinde İstanbul'da yapılması planlanmaktadır.

ALLEA - Avrupa Akademileri Birliği (*All European Academies-ALLEA*)

ALLEA tarafından 11-12 Mayıs 2022 tarihleri arasından Belçika'da düzenlenen Genel Kurul etkinliğine TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker ve TÜBA Asli Üyesi ve AASSA Başkanı Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev yüz yüze TÜBA Asli Üyesi Prof. Dr. Ekrem Tatoğlu ise çevrimiçi katıldı. 2022 yılında ALLEA'ya üyelik aidatı olarak 4410 Avro ödendi.

Akademiler Arası Ortaklık (*InterAcademy Partnership - IAP*)

TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker, Türkiye Bilimler Akademisi'nin bilim diplomasisi misyonu kapsamında 1-3 Kasım 2022'de Arizona Biosphere'deki Trienal Konferansı ve InterAcademy Partnership (IAP) Genel Kuruluna katıldı.

IAP'nin son seçimlerde TÜBA tarafından aday gösterilen TÜBA Asli Üyesi, (The Association of Academies and Societies of Sciences in Asia) AASSA Başkanı ve ODTÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Nuri Yurdusev IAP'nin Danışma Kuruluna, TÜBA Akademi Konsey Üyesi ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Pınar Bilgin ise Politika ve Öneri Geliştirme Komitesi üyeliğine seçildi.

2022 yılında IAP'ye üyelik ödentisi olarak 2000 USD ödendi.

ISC - Uluslararası Bilim Konseyi (*International Science Council*)

Mayıs 2022'de International Science Council'in Daimî Komitelere daveti üzerine TÜBA'nın aday gösterdiği Prof. Dr. Ekrem Tatoğlu, ISC Bilim Planlama Komitesi'ne seçildi.

Bilimsel stratejik planlama ve incelemeler üzerine çalışan, politika için bilim ve bilim için politika ana tematik konuları ele alan Bilim Planlama Komitesinin çalışmaları yakından takip edilecektir.

S20 + SSH20 Academic Summit

Akademimiz, 2022 yılının Ocak ayından Eylül ayına kadar yapılan etkinlikler ve bilimsel deklarasyonlar için hazırlıklarına katılım sağladı. Bu bağlamda;

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER ile Başkan ve TÜBA üyesi Prof. Dr. Ahmet Nuri YURDUSEV, Jakarta/ENDONEZYA düzenlenen G-20 ülkelerinin bilim akademilerinin katıldığı S-20 Summit toplantısına 26 Temmuz 2022 tarihinde katılım sağladı.

S-20 Summit toplantılarının ikincisi 20-21 Eylül 2022 tarihinde Jakarta'da gerçekleştirilmiş olup, toplantıya Akademimizi temsilen Prof. Dr. Muzaffer Şeker katılım sağladı.

TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker 30-31 Ocak 2023 tarihinde Science20 (S20) kapsamında düzenlenen "Science20 Inception Meeting" toplantısına katıldı.

2023 yılı S20 programı kapsamında Ocak ve Eylül ayları arasında açılış toplantısı dışında 4 farklı şehirde 4 temel toplantı planlanıyor. Program dahilinde 3-4 Nisan Agartala'da Daha Yeşil Bir Gelecek için Temiz Enerji, 1-2 Mayıs Lakshadweep'de Evrensel Bütünsel Sağlık, 16-17 Haziran Bhopal'da ise Bilimi Toplum ve Kültüre Bağlamak ve 21-22 Temmuz Coimbatore'de Sentez ve Politika Önerileri başlıklı toplantılar düzenlenmesi planlanmaktadır.

Uluslararası Akademiler Birliği (International Union of Academies- UAI)

UAI 2022 üyelik aidatları 1138 avro olarak ödendi.

Dünya Bilim Forumu (World Science Forum'un- WSF)

Akademi Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker 2023 yılında yapılması planlanan Forum etkinliğinin bir kısmının Türkiye'de yapılması hususunda Macaristan Elçiliği ve Macaristan Bilimler Akademisi nezdinde başvuruda bulundu.

WSF'un 05 Aralık 2022 tarihinde Cape Town/GÜNEY AFRİKA düzenlemiş olduğu toplantısına "Science For Social Justice" başlıklı konferansına Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER ile AASSA Başkanı ve TÜBA Asli Üyesi Prof. Dr. Ahmet Nuri YURDUSEV katılımı sağlamıştır. Toplantı esnasında TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker ile Macaristan Bilimler Akademisi Başkanı bir özet oturumda buluşmuşlar ve yukarıda sözü edilen konu hakkında görüşmüşlerdir. Buna göre; TÜBA'nında WSF'un bir partneri olması ve TÜBA tarafından 1-2 oturumunun düzenlemesi hususunda prensipte anlaşmışlardır.

International Year of Basic Sciences for Sustainable Development (IYBSSD2022)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 2 Aralık 2021'de gündem 2030'a ve onun 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefine ulaşmak için daha fazla temel bilime ihtiyacımız olduğundan hareketle, 2022 yılını Sürdürülebilir Kalkınma için Uluslararası Temel Bilimler Yılı (IYBSSD2022) olarak ilan etmiştir.

Sürdürülebilir Kalkınma için Uluslararası Temel Bilimler Yılı (IYBSSD2022), 30 Haziran- 1 Temmuz 2022 tarihleri arasında Paris'teki UNESCO merkezinde düzenlenen bir açılış konferansıya resmi olarak açılmıştır. Türkiye Bilimler Akademisi olarak bu bağlamda 4 Ekim 2022 tarihinde Danışma Kurulu toplantısına katılım sağlanmıştır.

IYBSSD2022 Yönetim Kurulu akademilerden “Temel Bilim”in önemini vurgulayacak faaliyetler yapılmasını talep etmiştir. TÜBA Yaz Okulu'nun 2017 yılından bu yana “Uluslararası Hukuk, Diploması ve İş birliği” temasıyla düzenlenmekte olup “2022'nin Birleşmiş Milletler tarafından Sürdürülebilir Kalkınma için Uluslararası Temel Bilimler Yılı (IYBSSD2022) ilan edilmesi nedeniyle Yaz Okulu'nun konusunu temel bilimler, başlığını ise “Temel Bilimler ve Akademik Hayatın Gereksinimleri’ olarak değiştirmiştir.

TÜBA Uluslararası Yaz Okulu; “Temel Bilimler ve Akademik Hayatın Gereksinimleri”

TÜBA tarafından Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) desteğiyle hazırlanan Türk Dünyası Ulusal Bilim Akademileri Birliği (TDUBAB) “Temel Bilimler ve Akademik Hayatın Gereksinimleri” Yaz Okulu 26-20 Eylül 2022 tarihleri arasında TÜBA Rabi Medrese’de gerçekleştirildi. TÜBA Uluslararası Yaz Okulunda yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile doktora sonrası çalışmalarını yürüten akademisyenler yer aldı. Tematik dersler bilim ve akademi dünyasının önemli başlıklarından olan yaratıcı yayınlar, araştırma teknikleri, bilimde şüphe, eleştirel yaklaşımlar, akademiye dürüstlük ve akademik etik konularıyla desteklenen Yaz Okulu’na Arnavutluk, Azerbaycan, Cezayir, Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Moldova, Özbekistan, Pakistan ve Türkiye’den 24 bilim insanı katıldı.

I.Uluslararası İkili İlişkiler

İkili ilişkiler, TÜBA’nın ilgili ülkenin ulusal akademisiyle imzaladığı bir bilimsel iş birliği çerçeve anlaşması ve bu anlaşmanın uygulanma koşullarını kapsayan bir uygulama protokolü uyarınca yürütülmektedir. Anlaşma ve uygulama protokolleri genel olarak iki akademi arasında ortak bilimsel toplantılar düzenlenmesini ve bilim insanı, bilgi ve yayın değişimini öngörmektedir. Bu kapsamda TÜBA’nın 34 yabancı ulusal akademi ile anlaşması/protokolü bulunmaktadır.

TÜBA'nın eşdeğer yabancı akademilerle imzaladığı Bilimsel İş birliği Anlaşmaları ve Uygulama Protokolleri çerçevesinde gerçekleştirilen bilim insanı ziyaretlerinde “gönderen taraf” yol masraflarını, “kabul eden taraf” ise yerel konaklama (oda ve kahvaltı) masraflarını karşılamakta ve ziyaretçi bilim insanına protokolde belirtilen miktarda gündelik ödemektedir. Bilim insanı değişiminde tanınan kontenjan her bir protokol için genel olarak yılda 6 haftadır (bir bilim insanı için). Bu kapsamda bugüne kadar ülkemize 131 bilim insanı çalışma ziyaretinde bulunmuş, 67 bilim insanı da yurtdışına çalışma ziyaretine gönderilmiştir.

2023'de uluslararası ikili ilişkilerin geliştirilerek sürdürülmesi hedeflenmektedir.

İ. Yönetim Faaliyetleri

Akademimizin mali yönetim, kütüphane, destek, bilgi işlem, insan kaynakları ve diğer ihtiyaç duyulan hizmetleri günün gelişen ve değişen şartlarına göre sürdürülecektir.

VI) İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI

A. Faaliyet Maliyetleri

Tablo 17. TÜBA Faaliyet Maliyetleri Tablosu

EKONOMİK KOD	2023				2024				2025			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	17.348.000			17.348.000	20.790.000			20.790.000	23.932.000			23.932.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	3.075.000			3.075.000	3.680.000			3.680.000	4.237.000			4.237.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	2.017.000	7.346.000		9.363.000	2.379.000	8.664.000		11.043.000	2.632.000	9.598.000		12.230.000
<i>Faiz Giderleri</i>				0				0				0
<i>Cari Transferler</i>	25.414.000			25.414.000	30.254.000			30.254.000	33.558.000			33.558.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	7.000.000			7.000.000	8.781.000			8.781.000	10.280.000			10.280.000
<i>Sermaye Transferleri</i>				0				0				0
<i>Borç Verme</i>				0				0				0
<i>Yedek Ödenekler</i>				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000
<i>Döner Sermaye</i>				0				0				0
<i>Özel Hesap</i>				0				0				0
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>				0				0				0
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000

Tablo 18. Faaliyetler Düzeyinde Türkiye Bilimler Akademisi Performans Programı Maliyeti Tablosu

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023			2024			2025		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK	54.854.000	0	54.854.000	65.884.000	0	65.884.000	74.639.000	0	74.639.000
BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK KÜLTÜRÜ İLE İNSAN KAYNAĞININ GELİŞTİRİLMESİ	54.854.000	0	54.854.000	65.884.000	0	65.884.000	74.639.000	0	74.639.000
<i>Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler</i>	54.854.000	0	54.854.000	65.884.000	0	65.884.000	74.639.000	0	74.639.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	7.346.000	0	7.346.000	8.664.000	0	8.664.000	9.598.000	0	9.598.000
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	7.346.000	0	7.346.000	8.664.000	0	8.664.000	9.598.000	0	9.598.000
<i>Genel Destek Hizmetleri</i>	7.346.000	0	7.346.000	8.664.000	0	8.664.000	9.598.000	0	9.598.000
GENEL TOPLAM	62.200.000	0	62.200.000	74.548.000	0	74.548.000	84.237.000	0	84.237.000

Tablo 19. Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türkiye Bilimler Akademisi Performans Programı Maliyeti Tablosu

EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

EKONOMİK KOD	2023				2024				2025			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	17.348.000			17.348.000	20.790.000			20.790.000	23.932.000			23.932.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	3.075.000			3.075.000	3.680.000			3.680.000	4.237.000			4.237.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	2.017.000	7.346.000		9.363.000	2.379.000	8.664.000		11.043.000	2.632.000	9.598.000		12.230.000
<i>Faiz Giderleri</i>				0				0				0
<i>Cari Transferler</i>	25.414.000			25.414.000	30.254.000			30.254.000	33.558.000			33.558.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	7.000.000			7.000.000	8.781.000			8.781.000	10.280.000			10.280.000
<i>Sermaye Transferleri</i>				0				0				0
<i>Borç Verme</i>				0				0				0
<i>Yedek Ödenekler</i>				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000
<i>Döner Sermaye</i>				0				0				0
<i>Özel Hesap</i>				0				0				0
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>				0				0				0
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	54.854.000	7.346.000	0	62.200.000	65.884.000	8.664.000	0	74.548.000	74.639.000	9.598.000	0	84.237.000

B. Diğer Hususlar

Tablo 20. Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu

FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ

İdare Adı TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
Yıl 2023 (Cumhurbaşkanı Teklifi)

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK	BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK KÜLTÜRÜ İLE İNSAN KAYNAĞININ GELİŞTİRİLMESİ	Bilim İnsanlığı ve Araştırmacılığını Özendirmeye ve Desteklemeye Yönelik Faaliyetler	AKADEMİ
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	Genel Destek Hizmetleri	AKADEMİ

Tablo 21. Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu

PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER

İdare Adı:

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK	BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK KÜLTÜRÜ İLE İNSAN KAYNAĞININ GELİŞTİRİLMESİ	Bilimsel rapor sayısı	AKADEMİ
		Bilimsel telif eser ödülleri programı kapsamında ödül alan eser sayısı	AKADEMİ
		Uluslararası akademi ödülü alan kişi sayısı	AKADEMİ
		Üstün başarılı genç bilim insanı ödülleri programı kapsamında ödül alan kişi sayısı	AKADEMİ
		Yayımlanan veya basılan bilimsel dergi sayısı	AKADEMİ
		Yayımlanan veya basılan bilimsel kitap, sözlük sayısı	AKADEMİ

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES
www.tuba.gov.tr